КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД С К О П Ј Е
Кеј „Димитар Влахов“ број 4, 1000 Скопје

Врз основа на Решението од Комисијата за хартии од вредност број 07-2893/7 од 25.09.2008 година, Одлуката за зголемување на почетниот капитал на Комерцијална банка АД Скопје со V-та емисија на акции број 02-1610-12888 од 25.03.2008 година, Одлуката за определување на бројот на акции и цената на акциите од V-та емисија издадени од Комерцијална банка АД Скопје, број 02-1610-26793 од 26.06.2008 година и Одлуката за измени и дополнувања на Одлуката за зголемување на почетниот капитал на Комерцијална банка АД Скопје со V-та емисија на акции број 02-1610-37209 од 24.09.2008 година

О Б Ј А В У В А

П Р О С П Е К Т

За зголемување на почетниот капитал на Банката по пат на јавна понуда

Комисијата за хартии од вредност не одговара за вистинитоста и потполноста на податоците наведени во Проспектот за запишување и уплата на хартии од вредност, ниту за способноста на издавачот на хартиите од вредност да ги исполни обврските од хартиите од вредност кои ги издава.

С О Д Р Ж И Н А

1. ОДГОВОРНИ ЛИЦА ... 4

1.1. Податоци за лицата одговорни за информациите содржани во Проспектот ... 4
1.2. Изјава од сите горенаведени одговорни лица ... 4

2. ПОДАТОЦИ ЗА ОВЛАСТЕНИОТ УЧЕСНИК НА ПАЗАРОТ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ КОЈ ГО ИЗГОТВИЛ ПРОСПЕКТОТ ... 4

3. ПОДАТОЦИ ЗА РЕВИЗОРИТЕ ... 5

3.1. Назив и седиште на друштвата за ревизија кои вршеле ревизија на финансиските извештаи на друштвото во последните три години ... 5
3.2. Податоци за причините поради кои дошло до промена на друштвото за ревизија во текот на последните три години ... 5

4. ФАКТОРИ НА РИЗИК ... 5

4.1. Податоци за факторите на ризик специфични за издавачот и за индустриската гранка на која и припаѓа ... 5
4.2. Податоци за фактори на ризик кои се од материјално значење за акциите кои се предмет на понудата со цел да се процени пазарниот ризик поврзан со тие акции ... 6

5. ПОДАТОЦИ ЗА ИЗДАВАЧОТ ... 13

5.1. Податоци за историјата и развојот на издавачот ... 13

6. ДЕЛОВЕН ПРЕГЛЕД ... 14

6.1. Основни дејности ... 14
6.2. Пазари на кои издавачот работи ... 18

7.ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ... 19

7.1. Позицијата на Издавачот во група или посложен деловен систем ... 19

8. ТРЕНДОВИ ... 19

9. ПРОГНОЗИРАЊЕ НА ПРОФИТОТ ... 20

10. ОРГАНИ НА ИЗДАВАЧОТ ... 21

11. ВРАБОТЕНИ ... 35

12. ГОЛЕМИ АКЦИОНЕРИ ... 36

13. ФИНАНСИСКИ ПОДАТОЦИ ... 36

13.1. Финансиски извештаи ... 36
13.2. Ревизија на годишните финансиски извештаи ... 36
13.3. Периодични и други финансиски информации ... 36
13.4. Дивидендна политика ... 37
13.5. Правни постапки ... 37
13.6. Значајни промени во финансиската или трговската положба на издавачот ... 37

14. ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ ... 38

14.1. Податоци за капиталот на издавачот ... 38
14.2. Релативни показатели за работењето на издавачот на денот на последните финансиски извештаи презентирани во проспектот: ... 39
14.3. Вкупен платен промет спрема странство за последните две години: ... 43
14.4. Движење на ликвидноста: покриеност на обврските на Банката со високо ликвидна актива (парични средства и хартии од вредност издадени од НБРМ и од Република Македонија) ... 43
14.5. Статут на издавачот и основачки акти ... 43

15. ДОГОВОРИ ОД СУШТИНСКО ЗНАЧЕЊЕ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ИЗДАВАЧОТ ... 46

16. ИНФОРМАЦИИ ДОБИЕНИ ОД ТРЕТИ ЛИЦА И ИЗВЕШТАИ ОД ЕКСПЕРТИ И ИЗЈАВА ЗА БИЛО КАКОВ ИНТЕРЕС ... 46

17.ПОДАТОЦИ ЗА ПОНУДАТА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ... 47

17.1. ПРИЧИНИ ЗА ПОНУДАТА И НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА ШТО ЌЕ СЕ ПРИБЕРАТ СО ПОНУДАТА 47
17.2 ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ХАРТИИТЕ ОД ВРЕДНОСТ 49
17.3. ПОДАТОЦИТЕ ЗА СОПСТВЕНИЧКИТЕ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ 51
18. РОКОВИ И УСЛОВИ НА ПОНУДАТА 51
18.1. ЦЕНА НА ХАРТИИТЕ ОД ВРЕДНОСТ 51
18.2. УСЛОВИ, РОКОВИ И ПОТРЕБНИ ДЕЈСТВИЈА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ И УПЛАТА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ПРЕДМЕТ НА ПОНУДАТА 52
18.3. ПЛАСМАН НА ХАРТИИТЕ ОД ВРЕДНОСТ 55
19. ПРИЕМ НА КОТАЦИЈА 55
20. ПОДАТОЦИ ЗА ГАРАНТ 56
21. ДОКУМЕНТИ НА РАСПОЛАГАЊЕ 56
21.1. ИЗЈАВА ЗА ДОСТАПНОСТ НА ДОКУМЕНТИТЕ 56
21.2. ПОДАТОК ЗА МЕСТОТО КАДЕ МОЖЕ ДА СЕ ИЗВРШИ УВИД ВО ДОКУМЕНТИТЕ 56

Прилози:
Ревидирани финансиски извештаи за 2005, 2006 и 2007 година
Неревидиран биланс на состојба и успех на 30.06.2008 година

1. Одговорни лица

1.1. Податоци за лицата одговорни за информациите содржани во Проспектот

Членови на Управниот одбор на Комерцијална Банка АД Скопје:

1. Маја Стевкова Штериева – Главен финансов директор
2. Илија Илоски – Главен оперативен директор
3. Хари Костов – Главен извршен директор

Членови на Надзорниот одбор на Комерцијална Банка АД Скопје:

1. Сава Димитрова – Претседател
2. Таки Фити – Заменик-претседател
3. Алеко Ангеловски – Член
4. Симон Наумоски – Член
5. Звоне Таљат – Член
6. Мајкл Херолд Тејлор – Член

1.2. Изјава од сите горенаведени одговорни лица

„Според нашите уверувања и сознанија и согласно со податоците со кои располагаме, под морална, материјална и кривична одговорност изјавуваме дека во Проспектот се содржани сите податоци кои му се потребни на инвеститорот да донесе правилна одлука за инвестирање во хартиите од вредност кои се предмет на оваа понуда, дека објавените податоци се вистинити и се во согласност со фактичката состојба на Друштвото и дека не се испуштени било какви податоци кои би можеле да имаат влијание на одлуката за инвестирање или неинвестирање во хартиите од вредност кои се предмет на понудата.“

2. Податоци за овластениот учесник на пазарот на хартии од вредност кој го изготвил проспектот

Комерцијална банка АД Скопје
Кеј „Димитар Влахов“ број 4, 1000 Скопје, Р. Македонија
(во понатамошниот текст: Банката или Издавачот)

3. Податоци за ревизорите

3.1. Назив и седиште на друштвата за ревизија кои вршеле ревизија на финансиските извештаи на Друштвото во последните три години

- Price Waterhouse Coopers DOOEL, ул. „Маршал Тито“ 12, Палата Македонија, 1000 Скопје, Република Македонија, за 2006 и 2007 година.
- КПМГ Македонија ДОО, ул. „Даме Груев“ бр. 28, 1000 Скопје, Република Македонија, за 2005 година.

3.2. Податоци за причините поради кои дошло до промена на друштвото за ревизија во текот на последните три години

Промена на друштвото за ревизија е извршена согласно член 72 став 2 од Законот за банките („Службен весник на Р. Македонија” бр. 63/2000, 37/2002, 51/2003 и 85/2003), според кој „Исто друштво за ревизија може да изврши најмногу три последувателни ревизии во истата банка“.

4. Фактори на ризик

4.1. Податоци за факторите на ризик специфични за Издавачот и за индустриската гранка на која ѝ припаѓа

Во своето работење Банката е изложена на најразлични ризици, поради што основна цел на Банката е адекватно управување со истите. Напорите да се одржи адекватна рамнотежа помеѓу прифатливо ниво на ризик, од една, и стабилност и профитабилност во работењето, од друга страна, се постојани.
Најзначајни видови на ризици за Банката се:

- **кредитен ризик** (ризик дека комитентот нема да биде во можност делумно или во целост да ги подмири обврските во рок кога тие доспеваат);
- **ликвидносен ризик** (ризик дека Банката нема да биде во можност да ги исполни своите обврски за плаќање поврзани со доспевањето на финансиските обврски и замена на изворите кога тие ќе бидат повлечени);
- **пазарен ризик** (ризик кој произлегува од општи и специфични пазарни движења). Истиот ги вклучува девизниот, каматниот и ценовниот ризик; и
- **оперативен ризик** (ризик од загуби како резултат на неадекватни или неуспешни внатрешни процеси, луѓе и системи или од надворешни настани. Истиот го вклучува и законскиот (правниот) ризик.

Според политиките на Банката за управување со ризикот, кои вклучуваат сет соодветни лимити и контроли на ризикот, се идентификуваат одредени ризици, постојано се врши мониторинг на постоечките ризици, како и секојдневна анализа на истите.

Може да се каже дека горенаведените видови ризици се карактеристични за целиот банкарски систем во Република Македонија.

4.2. Податоци за фактори на ризик кои се од материјално значење за акциите кои се предмет на понудата со цел да се процени пазарниот ризик поврзан со тие акции

4.2.1. Кредитен ризик

Кредитниот ризик е најзначајниот ризик во работењето на Банката, поради што Банката посветува значајно внимание на управувањето со овој вид ризик. Изложеноста на кредитен ризик, главно, произлегува од активностите на кредитирање, а во помала мера и инвестирање во останати финансиски инструменти.

4.2.1.1. Управување со кредитниот ризик

Управувањето со кредитниот ризик е во надлежност на органите на Банката согласно Законот за банки и подзаконските акти.

4.2.1.2. Оценка на кредитниот ризик

(а) Кредити
При проценка на кредитниот ризик од одобрување на кредити на население, правни лица и банки, Банката користи три компоненти: (1) веројатноста дека должникот нема уредно да ги исполни своите обврски (очекуваниот паричен тек); (2) проценка на загубата во моментот на настанување на неуредност во извршување на обврските; (3) вредноста и квалитетот на колатералот за покривање на изложеноста.
Овие процени на кредитниот ризик, кои ја рефлектираат очекуваната загуба и се пропишуваат од МСС 39, се базираат на загубите што се вклучени во Билансот на состојба, наместо на очекуваните загуби и на информацијата на која Банката се потпира за секторот во кој работи клиентот.

(б) Должнички хартии од вредност
Банката се стреми кон одржување на прифатливо ниво на изложеност на кредитен ризик во поглед на должничките хартии од вредност, па затоа инвестиционите активности се главно во државни должнички хартии од вредност.

4.2.1.3. Контрола на лимитите за ризична изложеност и политики за заштита од ризик

Банката управува и ја контролира концентрацијата на кредитниот ризик по индивидуална и групна основа, како и по сектори и земји.
Банката го структурира нивото на преземен кредитен ризик преку поставување на лимити за висината на прифатлив ризик по позајмувач, или група на позајмувачи, како и по географски и секторски сегменти.

Таквите ризици се надгледувани постојано и се предмет на годишен или пофрекфентен преглед.
Управување со изложеноста на кредитен ризик е овозможено преку редовна анализа на способноста на кредитокорисниците и потенцијалните кредитокорисници за исполнување на нивните обврски кон Банката и со промена на кредитните лимити, онаму каде што тоа е потребно.
Како мерки за специфична контрола и намалување на кредитниот ризик, пропишани во интерните акти на Банката за регулирање на кредитните активности и процедури, се вклучени колатералот и потенцијалните обврски.

4.2.1.4. Политики за оштетување и исправка на вредноста

Банката има воспоставено исправка на вредноста што претставува проценка на појавените загуби во нејзиното кредитно портфолио. Главни компоненти за оваа исправка на вредноста претставуваат специфичната компонента на исправка на вредноста кај поединечно значајните изложености, и групна исправка на вредноста кај групите на истородни средства во однос на загубите кои настанале, но не се идентификувани на поеднинечна основа, преку користење на расположливото историско искуство, искуствена проценка и статистички техники.
Согласно со политиката на банката, постојат пет категории на интерно рангирање. Најголем дел од исправката на вредноста произлегува од последните две категории. Табелата дадена подолу ја покажува структурата на кредитното портфолио согласно интерниот систем за рангирање и соодветните исправки на вредноста за секоја поединечна категорија, и од неа може да се види квалитетот на портфолиото. Истата е изработена согласно барањата на Меѓународен сметководствен стандард 39 (МСС 39).

	2007		**2006**	
Ризични категории	**Кредити %**	**Исправка на вредност %**	**Кредити %**	**Исправка на вредност %**
Преодни (А)	73,5	1,0	72,9	0,8
Внимавај (Б)	10,2	10,0	9,3	10,0
Суб-стандардни (В)	6,2	25,0	3,1	24,9
Сомнителни+Загуба (Г)+(Д)	10,1	85,3	14,6	82,2
Вкупно	**100,0**	**11,9**	**100,0**	**14,3**

4.2.1.5. Кредити

Збирен преглед на кредити и на пласмани во, и кредити на други банки

(во 000 мкд)

	31.12.2007		31.12.2006	
	Кредити на клиенти	Пласмани во, и кредити на други банки	Кредити на клиенти	Пласмани во, и кредити на други банки
Недоспеани кредити, без исправка на вредност	10.986.630	13.653.705	6.368.346	17.337.237
Доспеани кредити, без исправка на вредност	2.804.981	-	1.619.293	-
Кредити за кои е направена исправка на вредноста	14.206.243	181.731	12.452.803	-
Бруто	**27.997.854**	**13.835.436**	**20.440.442**	**17.337.237**
Исправка на вредноста	(3.329.598)	(1.818)	(2.920.746)	-
Нето	**24.668.256**	**13.833.618**	**17.519.696**	**17.337.237**

4.2.1.6. *Должнички хартии од вредност, благајнички записи и други хартии од вредност*

Анализа на должничките хартии од вредност, благајнички записи, и други хартии од вредност според издавач на 31 декември 2007

(во 000 мкд)

Издавач	Благајнички записи	Државни записи и обврзници за тргување	Државни обврзници до достасување	Вкупно
Народна Банка на Република Македонија	3.191.943	-	-	3.191.943
Република Македонија	-	923.979	228.544	1.152.523
Вкупно	**3.191.943**	**923.979**	**228.544**	**4.344.466**

4.2.1.7. *Концентрација на ризици на финансиските средства со кредитна ризична изложеност*

(а) *Географски сектори*

Анализа на кредитната изложеност на Банката по нето вредност, категоризирана според географски региони, базирана на земјата на потекло на кредитните должници:

(во 000 мкд)

	Вкупно	Република Македонија	Земји во Европска Унија	Земји надвор од Европска Унија	Други земји
Вкупно средства на 31 декември 2007	51.361.529	36.603.405	11.368.435	3.222.507	167.182
Вкупно средства на 31 декември 2006	42.183.781	24.065.032	15.631.698	1.616.901	870.150

(б) Секторска структура

Анализа на кредитната изложеност по нето вредност, категоризирана според секторската структура на кредитниот должник:

(во 000 мкд)

	Вкупно	Индустрија	Трговија и финансии	Население	Земјоделство	Владини институции и локални власти	Градежништво	Транспорт	Угостителство и туризам	Друго
Вкупно средства на 31 декември 2007	51.361.529	6.952.576	24.518.109	5.332.278	678.274	814.651	2.597.367	1.346.016	165.737	8.956.521
Вкупно средства на 31 декември 2006	42.183.781	6.807.226	21.971.459	4.292.007	957.336	187.82	1.574.022	1.540.288	165.348	4.688.275

4.2.2. Ликвидносниот ризик

4.2.2.1. *Процеси на управување со ликвидносниот ризик*

Во Политиката за управување со ликвидносниот ризик на Комерцијална банка АД Скопје е дефиниран начинот на управување со ликвидноста на Банката. Согледувањето и следењето на ликвидноста на Банката е предуслов за нејзино стабилно и успешно работење. Спроведувањето на утврдената политика на ликвидност се врши преку дефиниран процес на управување со ризикот, кој вклучува планирање и управување со паричните текови, одржување на адекватна структура на средствата и обврските, дефинирање на финансиските инструменти кои се користат за управување со ризикот на ликвидноста, адекватна диверзификација на депозитите и другите обврски по доспеаност и клиент, процедури за идентификација и следење на стабилноста на депозитите, следење на доспеаноста на средствата и обврските, следење на вонбилансните позиции, следење на показателите на ликвидност, тестирање на ликвидноста преку стрес сценарија и план за несекојдневни услови, известување на одговорното тело во Банката и адекватен информационен менаџмент систем и обврски на организационите единици на Банката во процесите на управување со ликвидносниот ризик. Цел на Банката е да ја максимизира профитабилноста, преку применување на оптимална комбинација на рочноста и валутната структурата на средствата и обврските.

Подолу прикажаната табела ги анализира средствата и обврските на Банката, според рочната структура, така што се прикажани останатите обврски според рокот на достасување на денот на билансот на состојба, како и очекуваниот рок на достасување на средствата. Иако Банката има помалку краткорочни средства, кои доспеваат во интервал до еден месец, од еден до три месеци и од три до дванаесет месеци, отколку краткорочни обврски, раководството на Банката смета дека нејзината депозитна база е стабилна и ликвидноста не е загрозена. Ова се базира на статистички податоци и пресметки на очекуваната рочност со цел да се одреди финансирањето и стабилноста на депозитната база.

4.2.2.2. *Доспеаност на средствата и обврските*

(во 000 мкд)

Состојба на 31 декември 2007	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Вкупно обврски	30.580.689	6.969.335	8.716.743	1.286.756	246.511	47.800.034
Вкупни средства	23.231.406	5.461.710	7.042.537	11.017.166	6.256.337	53.009.157

(во 000 мкд)

Состојба на 31 декември 2006	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Вкупно обврски	27.119.931	5.356.591	5.505.234	1.355.112	164.443	39.501.311
Вкупни средства	23.585.701	3.072.712	5.863.237	7.469.281	4.337.341	44.328.271

4.2.2.3. *Вонбилансна евиденција (без колатерал)*

(во 000 мкд)

31.12.2007	До една година	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Гаранции	5.566.423	2.149.425	533.53	8.249.378
Акредитиви	901.648	-	-	901.648
Останато	2.750.949	-	-	2.750.949
Вкупно	**9.219.020**	**2.149.425**	**533.53**	**11.901.975**

(во 000 мкд)

31.12.2006	До една година	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Гаранции	3.530.462	1.236.074	-	4.766.536
Акредитиви	1.026.543	-	-	1.026.543
Останато	1.514.986	5.317	-	1.520.303
Вкупно	**6.071.991**	**1.241.391**	**-**	**7.313.382**

4.2.3. Пазарен ризик

Банката е изложена на пазарен ризик. Пазарниот ризик произлегува од отворените позиции на каматните стапки и валутите кои се изложени на општи и специфични пазарни движења. Банката го проценува пазарниот ризик на сопствените позиции, како и најголемата очекувана загуба врз основа на одредени претпоставки за промени на пазарните услови. Управниот Одбор поставува прифатлив лимит за висина на ризикот, кој се контролира на редовна основа.
Што се однесува до управувањето и мерењето на пазарниот ризик, раководството на Банката преку адекватна анализа и процеси на известување, на редовна основа ги следи:

- промените на каматните стапки како резултат на пазарни движења и интерни одлуки, и влијанието на истите врз каматоносните средства и обврски и каматната маржа
- промените во девизните курсеви во поглед на средствата и обврските изразени во странска валута и одржувањето на адекватна структура во поглед на изложеноста на девизниот ризик

Целта на Банката е максимизирање на стабилноста и профитабилноста преку применување на оптимална комбинација на девизната структура и каматна стапка на средствата и обврските.

4.2.3.1. Девизен ризик

Банката е изложена на ефектите од флуктуација на девизните курсеви кои имаат влијание на финансискиот резултат и паричниот тек на Банката.

4.2.3.1.1. Изложеност на банката на девизен ризик

Табелата која следува ја прикажува изложеноста на Банката по странски валути. Средствата и обврските се прикажани по нивната книговодствена вредност, категоризирани по видови валути.

(во 000 мкд)

Состојба на 31 декември 2007	ЕУР	УСД	МКД	Останати	Вкупно
Вкупна актива	22.392.656	2.761.131	26.185.455	1.610.672	52.949.914
Вкупно обврски	21.035.942	2.785.585	23.013.155	849.694	47.684.376
Нето изложеност 2007	1.356.714	-24.454	3.172.300	760.978	5.265.538
Вонбилансни обврски	4.011.597	598.263	6.963.244	328.871	11.901.975

(во 000 мкд)

Состојба на 31 декември 2006	ЕУР	УСД	МКД	Останати	Вкупно
Вкупна актива	19.630.343	3.391.541	19.284.242	1.457.538	43.763.664
Вкупна пасива	18.395.651	3.382.273	16.813.191	787.197	39.378.312
Нето изложеност 2006	1.234.692	9.268	2.471.051	670.341	4.385.352
Вонбилансни обврски	2.319.319	646.105	4.144.919	203.039	7.313.381

Управувањето со девизниот ризик Банката го остварува преку прилагодување на отворената девизна позиција, и тоа вкупната отворена девизна позиција, која е таргетирана преку интерните акти на Банката, во зависност од вкупната ризична позиција по сите видови ризици, и одделно по валути, во зависност од промените на курсот. Банката управува со отворената девизна позиција преку нејзино намалување, односно зголемување во зависност од пазарните промени.

4.2.3.2. *Анализа на каматен ризик*

Банката е изложена на ризик од променливост на каматните стапки како резултат на тоа што каматоносните средства (вклучувајќи ги и вложувањата) и каматоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основниот ризик, кој произлегува од различниот начин на менување на променливите каматни стапки, како што се, на пример, каматната стапка на штедните влогови на населението, три или шестмесечен EURIBOR или LIBOR и различни видови камати. Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето-приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката. Активностите за управување со средствата и обврските се спроведуваат од аспект на реагирање на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е чувствителна на промените на средствата, бидејќи за најголемиот дел на каматоносните средства и обврски Банката го задржува правото за истовремено менување на каматните стапки. Во услови кога се намалуваат каматните стапки, ќе се намалат и каматните маргини како резултат на тоа што каматните стапки на обврските ќе се намалат со понизок процент во споредба со каматните стапки на средствата. Како и да е, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација.

(во 000 мкд)

Состојба на 31 декември 2007	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Не каматоносни	Вкупно
Вкупна актива	26.736.293	8.230.731	7.447.868	2.439.061	740.782	7.355.179	52.949.914
Вкупна пасива	29.396.045	6.778.401	8.530.461	658.09	29.2	2.292.179	47.684.376
Нето каматен ризик 2007	(2.659.752)	1.452.330	(1.082.593)	1.780.971	711.582	5.063.000	5.265.538

(во 000 мкд)

Состојба на 31 декември 2006	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	над 5 години	Некаматоносни	Вкупно
Вкупна актива	25.129.201	3.990.828	8.473.993	664.692	25.869	5.479.080	43.763.994
Вкупна пасива	24.886.067	5.456.162	5.351.742	550.369		3.133.972	39.378.312
Нето каматен ризик	243.134	(1.465.334)	3.122.251	114.322	25.869	2.345.108	4.385.352

4.2.3.3. Ценовен ризик

Банката континуирано го следи овој вид ризик. Предмет на анализа и следење е почитувањето на лимитите дефинирани во соодветната политика кои се однесуваат на инвестирањето во хартии од вредност, и тоа:

- законските лимити;
- структурата на портфолиото на хартии од вредност; и
- портфолиото на хартии од вредност од аспект на евиденцијата по проценета вредност и ефектите при евентуална реализација на истите.

Притоа, основна цел е воспоставување и почитување на правила за управување со инвестициското портфолио на Банката, со едновремено почитување на принципите на банкарското работење, сигурност на инвестираните средства, регулирање и одржување на ликвидноста на Банката и профитабилноста, диверзификација на ризиците и сл.
Поради релативно малото учество на портфолиото на хартии од вредност во однос на вкупното портфолио на Банката, а имајќи ја предвид неговата структура во која доминираат државните хартии од вредност, овој вид ризик нема значително влијание на ризичниот профил на Банката.

4.2.4. Оперативен ризик

Банката во секојдневното работење континуирано ги следи, евидентира и анализира настаните кои предизвикале штета или претставуваат потенцијален оперативен ризик. Во рамките на оперативниот ризик, Банката го следи и репутацискиот ризик. Врз основа на прибраните информации и направените анализи, се преземаат конкретни мерки за санирање на нарушувањата и елиминирање/лимитирање и контрола на ризикот во иднина.

5. Податоци за Издавачот

5.1. Податоци за историјата и развојот на Издавачот

5.1.1. Полн назив, фирма и седиште на Издавачот (адреса и телефонски број)

Комерцијална банка АД Скопје, со седиште на кеј „Димитар Влахов“ број 4, 1000 Скопје, Р.Македонија, тел. 02 3107-107

5.1.2. Датум на регистрација во трговскиот регистар и матичен број на Друштвото

Број на решението од регистарскиот суд е Срег.бр.2330/89, а решението од трговски регистар е Трег.бр.388/2001.
Решение за издавање дозвола за основање на Комерцијална банка АД Скопје, бр. 221 од 27.12.1989 година од Народна банка на Југославија.
Решение за замена на дозволата за основање и работење на Комерцијална банка АД Скопје, бр. 02-14/627 од 23.12.2003 година.
Решение за усогласенот согласно Одлуката за издавање согласности и Законот за Банки бр.2064 од 24.03.2008 година.
ЕМБС на Комерцијална банка АД Скопје е 4065573.

5.1.3. Датум на основање на Друштвото

Датумот на основање на Банката е 29.12.1989 година.

5.1.4. Правна форма на Друштвото и законите врз основа на кои работи

Комерцијална банка АД Скопје е организирана како акционерско друштво согласно Законот за трговски друштва.
Комерцијална банка АД Скопје работи врз основа на Законот за трговски друштва, Законот за банките, Законот за хартии од вредност и сите други подзаконски акти релевантни за банкарското работење.

6. Деловен преглед

6.1. Основни дејности

6.1.1. Опис на активностите кои ги врши издавачот во согласност со закон, како и податоци за основните категории на производи и услуги кои се продадени за последните три финансиски години

Банката е овластена да ги врши следните финансиски активности:
- Прибирање на депозити и други повратни извори на средства;
- Кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници),
- Издавање на електронски пари, доколку е уредено со посебен закон,
- Финансиски лизинг,
- Менувачки работи;

- Платен промет во земјата и во странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- Брз трансфер на пари;
- Издавање платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;
- Изнајмување сефови, остава и депо;
- Тргување со инструменти на пазарот на пари (меници, чекови, сертификати за депозит);
- Тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали;
- Тргување со хартии од вредност;
- Тргување со финансиски деривати;
- Управување со средства и портфолио на хартии од вредност по налог и за сметка на клиенти;
- Давање услуги на банка - чувар на имот;
- Купопродажба, гарантирање и пласман на емисија на хартии од вредност;
- Посредување во продажба на полиси за осигурување;
- Посредување во склучување договори за кредити и заеми;
- Обработка и анализа на информации за кредитна способност на правни лица;
- Економско-финансиски консалтинг; и
- Други финансиски активности утврдени со закон што може да ги врши банка.

Од сите наведени активности, со датумот на поднесување на Проспектот, Банката не ја извршува единствено активноста за финанскиски лизинг. Активностите управување со средства и портфолио на хартии од вредност по налог и за сметка на клиенти, давање услуги на банка-чувар на имот, купопродажба, гарантирање и пласман на емисија на хартии од вредност се во постапка на основање.

6.1.2. Податоци за воведувањето на некој нов значаен производ или услуга, односно за отпочнување со нова активност

- Нова, V-та емисија на акции со што би се обезбедила стапка на адекватност на капиталот која ќе соодветствува на планираните кредитни активности;
- Развој на нови функционалности на апликацијата Интернет банка во делот на девизни плаќања, кредитирање и работење со картички;
- Во областа на работењето со банкарски картички, приклучување на Банката кон семејството на Visa International, воведување на чип технологија, имплементација на PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard), спроведување на проектот Global Authorization Migration, воведување нови функционалности на банкоматите и POS терминалите, имплементација на решение за MasterCard наградната игра, имплементација на решение за праќање на важни информации од системот за работа со платежни картички по СМС;
- Поагресивно ширење на мрежата за прифаќање на картичките, при што во текот на 2008 година Банката планира да набави и инсталира

60 банкомати и 2.500 POS терминали, со цел комплетно покривање на целата територија на Републиката. Планирано е инсталирање на банкомати во сите населени места со над 20.000 жители, банкомат на секои 20.000 жители во поголемите градови, како и инсталирање на банкомати кај правни лица – комитенти на Банката чии вработени земаат плата на платежна картичка. Планираното учество во овој сегмент од работењето е околу 28% од вкупниот промет на сите банкомати во Државата. Дополнително во 2008 година е планирано брендирање на банкоматите (означување на банкоматите со логото на Банката и со логото на брендовите на картичките кои се прифаќаат со поставување на светлечки реклами на местото на банкоматите, со што ќе се обезбеди поголема впечатливост на истите);

- Во доменот на маркетинг комуникациите во текот на 2008 година ќе се организираат кампањи за промоција на производите и услугите со цел истакнување на нивните предности во однос на конкуренцијата, кампања за јакнење на корпоративниот имиџ на Банката, како и агресивна кампања при воведувањето на VISA и MasterCard и Maestro Gold платежните картички, и тоа преку комбинација на повеќе промотивни средства и медиуми, со цел подобро информирање на јавноста за производите и услугите кои ги нуди Банката;
- Реализација на проектот за деловна интелигенција како понапреден модел на менаџмент информативниот систем и системите на известување кон надворешни институции;
- Развивање и извршување на работи од инвестиционото банкарство, и тоа:
  - тргување со сопственички хартии од вредност во име и за сметка на клиенти;
  - тргување со должнички хартии од вредност во име и за сметка на клиенти;
  - тргување со краткорочни и долгорочни државни хартии од вредност во име и за сметка на клиенти;
  - организирање, подготвување и откуп на новоиздадени долгорочни хартии од вредност;
  - инвестициско советување; и
  - раководење со финансиски имот за сметка на клиентите, односно портфолио менаџмент во вистинска смисла по модел на светската пракса за овој вид услуги;
- Вршење на корпоративни услуги кои во прво време ќе бидат насочени кон поголемите клиенти заради нудење услуги за:
  - Советување и организирање на емисија на хартии од вредност на клиенти;
  - Консултантски услуги во областа на купување и спојување на друштва, заеднички вложувања, исплати на дивиденди и слично;
  - Услуги на Банка - чувар на имотот. Во таа насока ќе продолжи со отворање и водење на старателски сметки на инвеститори – нерезиденти во хартии од вредност издадени во Република Македонија, а исто така ќе се прават подготовки и за извршување на депозитни услуги на инвестициски и пензиски

фондови, како и за други видови старателски услуги на домашни и странски инвеститори во хартии од вредност;

- Поддршка на Друштвото за управување со пензиски фонд. Согласно законските прописи кои го регулираат основањето на инвестициони фондови, Банката заедно со Прва покојнинска дружба ДД Љубљана од Република Словенија го основа Друштвото за управување со пензиски фонд – КБ Прво пензиско друштво АД. Друштвото ги инвестира средствата на пензискиот фонд во финансиски инструменти почитувајќи ги одредбите за инвестирање од Законот за капитално финансирано пензиско осигурување, со цел остварување на највисок принос во полза на членовите на пензискиот фонд. После две години постоење, во услови кога е создадена законска рамка КБ Прво пензиско друштво во текот на 2008 година ќе регистрира и ќе отпочне со управување со доброволен пензиски фонд;
- Вложување во нови финансиски институции. Развојот на финансискиот пазар во последните две години, како и заокружувањето на законската регулатива, создаде услови Банката заедно со реномиран странски партнер да основа Друштво за управување со инвестициски фондови КБ ПУБЛИКУМ ИНВЕСТ АД СКОПЈЕ, со што ќе се вклучи во сегментот на управување со отворени инвестициски фондови;
- Во областа на депозитното работење активностите ќе бидат насочени кон:
  - Континуирано следење на пазарните услови, конкуренцијата и мерките на монетаранта власт, заради прилагодување на нивото на каматни стапки, при тоа ценејќи ги потребите на Банката за финансиски средства и одржување на пазарното учество;
  - Воведување на нов вид на штедни производи: влог со антиципативна исплата на камата, или стимулирање на фамилијарното штедење со цел да се опфати дополнителен дел од населението каде што се чувствува потреба за ваков производ;
- Во рамките на задачите на деловната политика на Банката за 2008 година останува обврската на Банката дека доколку акционерите на Комерцијална банка АД Скопје обезбедат контролен пакет на акции и утврдат соодветни параметри, менаџментот на Банката ќе презема соодветни постапки, мерки и активности за евентуално привлекување на потенцијален странски стратешки инвеститор кој треба да ги исполни условите дефинирани од страна на конзорциумот на акционери на Банката, и тоа:
  - Да претставува банка чие име е реномиран меѓународен бренд;
  - Понудата да ја одразува реалната вредност на акциите на Комерцијална банка; и
  - Да достави стратешки план за идниот развој на Банката.

6.2. Пазари на кои издавачот работи

Согласно презентираните податоци во финансиските извештаи, според кредитната изложеност по нето вредност базирана на земјата на потекло на кредитните должници со состојба 31.12.2007 година, Комерцијална банка АД Скопје ги остварува своите активности како што следува: во Република Македонија 71,3%, во земји во Европска Унија 22,1%, земји надвор од Европска Унија 6,3% и други земји 0,3%.

Комерцијална банка АД Скопје во 2008 година ќе ја остварува својата активност во амбиент карактеристичен за целокупната активност во Државата.

Врз основа на Макроекономската политика на Владата на Република Македонија, особен акцент ќе се стави врз интензивирањето на отпочнатите реформи и започнување нови заради забрзување на економскиот раст и развој на земјата, зголемување на вработеноста и подобрување на животниот стандард на населението.

Појдовни претпоставки и цели на Макроекономската политика за 2008 година се: продолжување на дисциплинираната макроекономска политика, создавање на поволно бизнис окружување, зголемување на вработеноста, подобрување на животниот стандард и намалување на сиромаштијата и засилени подготовки на Република Македонија за влез во евроатланските организации.

Проектираната стапка на реален пораст на БДП во 2008 година изнесува 6%, при проектирана релативно ниска стапка на инфлација (мерена преку трошоците на живот) од околу 3%.

Монетарната политика во текот на 2008 година ќе биде насочена кон натамошното одржување на ценовната стабилност, во функција на креирање поволен амбиент за динамичен и одржлив економски развој. Одржувањето на стабилен девизен курс на денарот во однос на еврото, како посредна монетарна цел, се очекува да придонесе за успешно остварување на ниската стапка на инфлација. Во однос на монетарните агрегати, во текот на 2008 година се очекува пораст на примарните пари за 17,4%, додека побарувачката за готови пари се очекува да бележи пораст од 6,8%, што претставува забавена годишна динамика на раст во согласност со очекуваниот развој на безготовинскиот начин на плаќање. Исто така, порастот на салдото на денарските сметки на банките кај НБРМ и готовината во благајна се очекува да изнесува 27,8%, денарските и девизните депозити на приватниот сектор се очекува да забележат пораст од 40,2% и 17,5% соодветно и годишната стапка на пораст на вкупните кредити на приватниот сектор да биде околу 37,2%, со очекувано активно користење на девизните средства на банките во функција на интензивирање на кредитната активност во земјата.

Во текот на 2008 година макроекономските движења упатуваат на краткорочни и среднорочни ризици изразени, пред сè, преку зголемена стапка на инфлација од 10% и можат негативно да делуваат врз исполнувањето на целите на монетарната политика. Во таа насока, НБРМ неколку пати изврши зголемување на каматната стапка на

благајничките записи, и тоа: од 5,08% на 5,25%; од 5,25% на 6% и од 6% на 7%.[1]

7. Организациона структура

7.1. Позицијата на издавачот во група или во посложен деловен систем

Издавачот не е дел од банкарска група или од посложен деловен систем.

8. Трендови

Најзначајните движења во врска со работењето на издавачот, кои би можеле да имаат суштинско значење за перспективите на издавачот за последната финансиска година и до денот на изготвување на проспектот.

1. Подобрени услови за кредитирање, во смисла на квалитетни проекти, работењето на извршителите и зголемената кредитна поддршка на клиенти и дејности кои во моментот успешно работат и имаат добра перспектива (металургија, градежништво...). Банката кај корпоративниот сектор бележи тренд на континуиран раст;

- Интензивно ширење на мрежата банкомати и нивно поставување, посебно во оние градови каде Банката не е застапена со своја експозитура или филијала, во секоја новоотворена експозитура, како и во фирмите кои имаа значителен број картички, а во тек е и проект за мрежно поврзување на терминалите инсталирани во неколку поголеми фирми;
- Имплементација и реализација на проектот со Visa International кој во овој период се однесува на: поврзување на компјутерскиот систем на Банката со компјутерскиот систем на Visa International, обезбедување на работните BIN-ови (броеви неопходни за идентификација на Банката со системот на Visa International) за новите VISA производи, дефинирање на VISA работни пакети кои добавувачот на системот за работа со платежни картички треба да ги изработува, off line и on line сертификација со Visa International, одобрување на пластиките до Card Design тимот, процедура за отворање на VISA Settlement сметки за домашно и меѓународно порамнување и сл;

---

[1] Програма на мерки и активности на деловната политика на Банката за 2008 година; и Макроекономска политика и соопштение од НБРМ за зголемување на каматните стапки на благајничките записи.

2. Воведување на нови кредитни производи за физички лица со цел следење на потребите на клиентите и подобрување на пазарното учество во овој сегмент, како и организирање на кампањи и промотивни материјали;

- Со цел зголемување на прометот во трговијата со картички, како и подобрување на пазарното учество на Банката, во овој сегмент е организирана наградната игра „Комерцијална банка АД Скопје Ве носи на EURO 2008" во соработка со Worldwide;

3. Согласно одредбите од новиот Законот за платен промет кој се применува од 01.01.2008 година, сите уплати и исплати на готови пари, како и преноси на средства од една на друга сметка, се одвиваат преку трансакциски сметки пријавени во единствениот регистар на трансакциски сметки (ЕРТС). Согласно тоа, Банката врши дополнителни активности во работењето со трансакциските сметки за физички лица, што опфаќа нови услуги, едукација и пласмани, како и континуирано комуницирање и склучување нови договори со фирмите за колективна исплата на плати и други примања преку трансакциски сметки;

- подготовки за имплементација на Одлуката за Сметковен план и Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготвување на финансиски извештаи, кои се објавени во „Службен весник на Р. Македонија" број 118 од 2.10.2007 година;
- подготовки за реорганизација на системот за идентификација, следење и контола на кредитниот ризик согласно новите измени во законската регулатива (Одлука за управување со кредитниот ризик од февруари 2008 година);
- воведување на нови облици и услуги и подобрување на функционалностите на електронското банкарство;
- Активности во функција на спроведување на Проектот за имплементација на Bank Business Intelligence Integral System;
- подготвителни активности за основање друштво за управување со инвестициони фондови;
- соработка со КБ Прво пензиско друштво во поглед на давање повеќе видови услуги и сл;
- Развој на функцијата Банка - чувар на имот, што опфаќа понатамошно унапредување на услугите за старателски сметки и подготвителни активности за извршување депозитни услуги на инвестициски и пензиски фондови.

9. Прогнозирање на профитот

Собранието на Комерцијална банка АД Скопје на седницата одржана на 25.03.2008 година ја усвои Програмата за мерки и активности на деловната политика и финансискиот план на Банката за 2008 година. Во овој документ се презентирани планираните Биланс на состојба и успех за 2008 година, меѓутоа овие извештаи не се составен дел на проспектот бидејќи за истите Банката не побара мислење од овластен ревизор со

кое ќе се потврди точноста на овие проекции и нивната усогласеност со сметководствените процедури на Банката.

10. Органи на издавачот

Детални податоци за лицата во надзорниот одбор, одборот за управување со ризик, одборот за ревизија, управниот одбор, кредитниот одбор и одборот за надгледување на информативната технологија на Комерцијална Банка АД Скопје

1. Надзорен одбор – членови:

1. Сава Димитрова

Датум на раѓање	13.10.1949	
Работно искуство	35 години	
1991 до денес	Европа Ф-ка АД Скопје	Претседател на Управен одбор
1987 - 1991	Европа Ф-ка АД Скопје	Генерален директор
1979 - 1987	Европа Ф-ка АД Скопје	Директор на производство
1973 - 1979	Европа Ф-ка АД Скопје	Контролор на производство
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	100	
Член на друг орган на управување во последните пет години	УО на АД фабрика Европа Скопје	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	8.718 издадени од АД фабрика Европа Скопје	

2. Таки Фити

Датум на раѓање	07.11.1950	
Работно искуство	34 години	
1998 - 2007	Универзитет „Св.Кирил и Методиј“- Скопје, Економски факултет	Редовен професор
1996 - 1998	Влада на Република Македонија	Министер за финансии
1993 - 1996	Универзитет „Св.Кирил и Методиј“- Скопје, Економски факултет	Редовен професор
1988 - 1993	Универзитет „Св.Кирил и Методиј“- Скопје, Економски факултет	Вонреден професор
1983 – 1988	Универзитет „Св.Кирил и Методиј“- Скопје, Економски факултет	Доцент
1974 - 1983	Универзитет „Св.Кирил и Методиј“- Скопје, Економски факултет	Асистент
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	

Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	112
Член на друг орган на управување во последните пет години	УО на Макошпед, во моментот не е член
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не
Број на акции во други друштва	нема

3. Алеко Ангеловски

Датум на раѓање	06.12.1938	
Работно искуство	40 години	
1988 - 2007	Ф-ка Карпош	Генерален директор
1978 - 1988	Ф-ка Карпош	Директор на производство
1972 - 1978	Ф-ка Карпош	Шеф на техничка контрола
1969 - 1972	Ф-ка Карпош	Шеф на лабораторија
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	100	
Член на друг орган на управување во последните пет години	– УО на Кошаркарска федерација на РМ – НО на Стопанска комора на РМ – УО АД Ф-ка Карпош, до 31.12.2006	
Член на одбор на директори односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	нема	

4. Симон Наумоски

Датум на раѓање	21.10.1941	
Работно искуство	40 години	
1990 – 2007	Ф-ка „Витаминка“	Генерален директор
1990 - 1990	Сојузно Собрание на СФРЈ	Делегат на РМ
1974 - 1990	Ф-ка „Витаминка“	Генерален директор
1970 - 1974	Ф-ка „Партизан“	Технички директор
1968 - 1970	Хемиско училиште „Борка Талески“	Професор
1968 - 1968	Ф-ка „8 Ноември“	Технички директор
1964 - 1968	Ф-ка „Партизан“	
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална	нема	

банка АД Скопје	
Член на друг орган на управување во последните пет години	– УО на ПИ Витаминка АД Прилеп – УО на Стопанска комора на РМ – НО Ведрина Прилеп
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не
Број на акции во други друштва	19.252 издадени од ПИ Витаминка АД Прилеп

5. Звоне Таљат

Датум на раѓање	14.07.1950	
Работно искуство	21 година	
2007 -	Привредна банка Београд, Булевар ослобоѓења бр. 4, Београд, Србија	Член на надзорен одбор
2002 -	Publikum Holding d.o.o., Miklosiceva 38, 1000 Ljubljana, Slovenia, Холдинг компанија	Директор
2002 -	ДДОР осигурање а.д. Нови Сад, Михајла Пупина 8, 21000 Нови Сад, Србија Осигурителна компанија	Заменик-претседател на надзорен одбор
2002 - 2005	Металс банка а.д., Стражиловска 2, 21000 Нови Сад, Србија Банка	Член на надзорен одбор
1998 - 2002	Lek d.d. Verovškova 57 1000 Ljubljana, Slovenia, Фармацевтска компанија	Член на надзорен одбор
1996 - 2000	Ljubljanska borza d.d., Slovenska cesta 156, 1000 Ljubljana, Slovenia, Акционерство	Член на надзорен одбор
1987 - 2004	Правна фирма Таљат, Тратник, Сочан и Богатај	Раководител на правната фирма
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	нема	
Член на друг орган на управување во последните пет години	– НО на Привредна банка Београд, Србија – НО на Publikum borzno posredovanje d.d. Ljubljana, Slovenia – НО на Publikum PDU d.d.	
Член на одбор на директори односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	нема	

6. Мајкл Херолд Тејлор

Датум на раѓање	12.03.1969	
Работно искуство	17 години	
1991-1994	Barclays Bank and Barclays de Zoete Wedd, Банкарство и инвестициско банкарство	Соработник
1994-1995	South Shore Bank Chicago, Банкарство	Банкарски

		консултант
1995-сега	European Bank for Reconstruction and Development, Банкарство	Банкар специјалист
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	нема	
Член на друг орган на управување во последните пет години	- НО на KAZINVESTBANK KAZAKHSTAN - НО на FAR EAST BANK, VLADIVOSTOK, RUSSIAN FEDERATION - НО Primosotsbank Vladivostok Russia	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	нема	

2. Одбор за управување со ризик – членови

1. Хари Костов

Датум на раѓање	13.11.1959	
Работно искуство	23 години	
март 2008 -	Комерцијална банка АД Скопје	Претседател на УО, Главен извршен директор
декември 2004– март 2008	Комерцијална банка АД Скопје	Прв генерален директор
јуни 2004 – декември 2004	Влада на Република Македонија	Премиер
ноември 2002 – јуни 2004	Министерство за внатрешни работи	Министер за внатрешни работи
октомври 1996 – октомври 2002	Комерцијална банка АД Скопје	Генерален директор
август 1995 – октомври 1996	Светска Банка, САД	Помошник на Извршниот директор
февруари 1994 – август 1995	Министерство за финансии	Заменик-министер за финансии
септември 1988 – февруари 1994	Влада на Република Македонија	Советник на Премиерот за економскиот систем и економската политика
февруари 1986 – август 1988	Влада на Република Македонија	Советник
јули 1983 – јануари 1986	Влада на Република Македонија	Експерт
Времетраење на мандатот	6 години	
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	2000	
Член на друг орган на управување во последните пет години	не	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е	не	

поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	
Број на акции во други друштва	нема

2. Маја Стевкова Штериева

Датум на раѓање	10.12.1970	
Работно искуство	14 години	
април 2008 -	Комерцијална банка АД Скопје	Член на УО, Главен финансов директор
септември 2005 – април 2008	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на Сектор за управување со ризици и планирање
март 2002 – август 2005	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за управување со ризици
март 2001 – февруари 2002	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен координатор во Сектор за деловна политика
септември 1999 – февруари 2001	Комерцијална банка АД Скопје	Координатор во Сектор за деловна политика
август 1999 – август 1999	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен референт во Дирекција за план и анализи
ноември 1998 – јули 1999	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен референт во Дирекција за средства, ликвидност, девизен пазар и хартии од вредност
август 1994 – октомври 1998	Комерцијална банка АД Скопје	Референт во Служба за девизни средства и ликвидност
октомври 1993 – јули 1994	Комерцијална банка АД Скопје	приправник
Времетраење на мандатот	6 години	
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	26	
Член на друг орган на управување во последните пет години	не	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	нема	

3. Сузана Московска

Датум на раѓање	29.3.1960	
Работно искуство	25 години	
03.05.2005	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на сектор за ликвидност и финансиски пазар

01.09.2002 – 03.05.2005	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за ликвидност и позадински работи
01.06.1998 – 01.09.2002	Комерцијална банка АД Скопје	Шеф на служба за денарски средства и ликвидност
01.08.1997 – 01.06.1998	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен службеник за односи со клиенти
01.07.1995 - 01.08.1997	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен референт за односи со трговци
01.06.1985 – 01.07.1995	Комерцијална банка АД Скопје	Референт
17.01.1983 – 01.06.1985	Комерцијална банка АД Скопје	Приправник, помлад референт

Времетраење на мандатот	6 години
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	332
Член на друг орган на управување во последните пет години	НО во Осигурување Кјуби Македонија АД Скопје, сега веќе не е член
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не
Број на акции во други друштва	нема

4. Билјана Максимовска Поповиќ

Датум на раѓање	3.12.1973	
Работно искуство	10 години	
01.01.2007	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на сектор за кредитирање на стопанство
јуни 2003 – 01.01.2007	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за кредитирање на индустрија
декември 2002 – јуни 2003	Комерцијална банка АД Скопје	Координатор во сектор за кредитирање на стопанство
јуни 2000 – декември 2002	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен референт во сектор за кредитирање на стопанство
септември 1997 – јуни 2000	Комерцијална банка АД Скопје	Кредитен референт во дирекција за градежништво и транспорт

Времетраење на мандатот	6 години
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	31
Член на друг орган на управување	не
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не
Број на акции во други друштва	нема

5. Теодора Гушкова Проданова

Датум на раѓање	17.06.1968	
Работно искуство	18 години	
Јануари 2007	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на Сектор за правни работи, наплата на проблематични кредити и управување
Декември 2004 – Декември 2006	Комерцијална банка АД Скопје	Советник на Директор на Сектор за правни работи, наплата на проблематични кредити и управување
Јуни 2002 – Декември 2004	Комерцијална банка АД Скопје	Шеф на Служба за внатрешна инспекција и контрола
Ноември 1998 – Јуни 2002	Комерцијална банка АД Скопје	Референт во Дирекција за кредитно гаранциско работење со странство
Јануари 1998 – Октомври 1998	АСИБА ИНГ ДОО СКОПЈЕ	Извршен директор
Мај 1997 – Ноември 1997	АУТОМОБИЛЕ СК – увозник за FIAT во Македонија	Извршен директор за продажба и маркетинг
Јануари 1994 – Мај1997	АСИБА МГ Скопје – Ексклузивен увозник за VW, Audi и Porshe во Македонија	Менаџер за продажба за Audi и Porshe
Јули 1992 – Јануари 1994	Електроводомонт Скопје и Жито Македонија Скопје	Правен референт
Јануари 1987 – Октомври 1989	ТЕРМОВЕНТ Белград, Претставништво Скопје	Деловен секретар
Времетраење на мандатот	6 години	
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	5	
Член на друг орган на управување во последните пет години	не	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	нема	

3. Одбор за ревизија – членови

1. Сава Димитрова (согласно погоре изнесените податоци)

2. Таки Фити (согласно погоре изнесените податоци)
3. Алеко Ангеловски (согласно погоре изнесените податоци)

4. Блажо Недев

Датум на раѓање	24.3.1948
Работно искуство	35 години
	- Редовен професор по Управувачко сметководство и Меѓународно сметководство на Економски факултет Скопје - Шеф на Одделот за сметководство и ревизија
Времетраење на мандатот	2 години
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	нема
Член на друг орган на управување во последните пет години	не
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не
Број на акции во други друштва	нема

5. Марјан Андонов

Датум на раѓање	18.11.1961
Работно искуство	22 години
	- Флуид д.о.о. Скопје – претпријатие за сметководствени и консалтинг услуги, Сметководствен и консалтинг Менаџер - Жито Лукс АД Скопје, Самостоен референт – финансова оператива - Deloitte&Touche Скопје, Супервизор - MBC Excel, Representing Arthur Andersen in Macedonia Скопје, Менаџер, Партнер одговорен за планирање, организација, алокација и надзор на различни ревизорски проекти, односи со клиентите и подготовка на ревидирани финансиски извештаи - Бизнис консалтинг - Grant Thornton, Скопје, Партнер и овластен Ревизор одговорен за планирање, организација, алокација и надзор на различни ревизорски проекти, односи со клиентите и подготовка на ревидирани финансиски извештаи

Времетраење на мандатот	2 години
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	9
Член на друг орган на управување во последните пет години	не
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не
Број на акции во други друштва	нема

4. Управен одбор – членови

1. Хари Костов (согласно погоре изнесените податоци)

2. Илија Илоски

Датум на раѓање	30.7.1958	
Работно искуство	23 години	
март 2008 -	Комерцијална банка АД Скопје	Член на УО, Главен оперативен директор
јули 2006 – март 2008	Комерцијална банка АД Скопје	Генерален директор
март 2006 – јули2006		Апанажа
декември 2004 – март 2006	Царинска управа на Република Македонија, царина	Генерален директор
март 2003 – декември 2004	Македонска банка за поддршка и развој	Генерален директор
септември 2002 – март 2003		Апанажа
декември 1998 – септември 2002	Собрание на Република Македонија	Пратеник
март 1995 – декември 1998	Царинска управа на Република Македонија	Генерален директор
март 1984 – март 1995	ЕМО Охрид, стопанство	- Референт за финансии - Шеф на финансии - Директор на финансии - Помошник на генералниот директор за финансии - Заменик-генерален директор - Генерален директор
Времетраење на мандатот	6 години	
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	756	

Член на друг орган на управување во последните пет години	не
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не
Број на акции во други друштва	161 АД ЕМО Охрид

3. Маја Стевкова Штериева (согласно погоре изнесените податоци)

5. Кредитен одбор – членови

1. Илија Илоски (согласно погоре изнесените податоци)

2. Маја Стевкова Штериева (согласно погоре изнесените податоци)

3. Билјана Максимовска Поповиќ (согласно погоре изнесените податоци)

4. Габриела Стојановска

Датум на раѓање	24.1.1974	
Работно искуство	11 години	
октомври 2006 -	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на сектор за работа со население
мај 2006 – октомври 2006	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за банкарски картички и тековни сметки
ноември 2004 – мај 2006	Комерцијална банка АД Скопје	Советник во секторот за работа со население
септември 2003 – ноември 2004	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за кредитирање на население
септември 1997 – септември 2003	Комерцијална банка АД Скопје	Кредитен референт
февруари 1997 – септември 1997	M&M –International forwarding agency	Референт
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не й е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	31	
Член на друг орган на управување во последните пет години	не	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	нема	

5. Сузана Московска (согласно погоре изнесените податоци)

6. Одбор за надгледување на информативната технологија – членови

1. Игор Бислимовски

Датум на раѓање	2.6.1972	
Работно искуство	11 години	
01.12.2005 -	Комерцијална банка АД Скопје	Одговорен за сигурност на информативниот систем
01.04.2002 – 01.12.2005	Комерцијална банка АД Скопје	Администратор во сектор за информатичка технологија
01.11.1998 – 01.04.2002	Завод за платен промет	Администратор на базата на податоци
01.10.1997 – 28.02.1998	InetX Skopje	Сервисер
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	/	
Член на друг орган на управување во последните пет години	не	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	нема	

2. Илија Илоски (согласно погоре изнесените податоци)

3. Зорица Черепналковска

Датум на раѓање	05.09.1968	
Работно искуство	15 години	
февруари 2004 -	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на сектор за информатичка технологија
ноември 2000 – јануари 2004	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за информатичка технологија
јуни 1999 – октомври 2000	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен координатор
април 1994 – мај 1999	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен програмер
септември 1993 – март 1994	Југобанка	Системски програмер
мај 1991 – август 1993	Софтверска фирма Грнаров	Програмер
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не и е изречена забрана за вршење на професија,	

	дејност или должност од страна на суд
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	/
Член на друг орган на управување во последните пет години	не
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не
Број на акции во други друштва	нема

4. Николчо Петров

Датум на раѓање	04.12.1964	
Работно искуство	18 години	
2004 -	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за инфраструктурна поддршка
2002 – 2004	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен координатор
1999 – 2002	Комерцијална банка АД Скопје	Шеф
1995 – 1999	Комерцијална банка АД Скопје	Системски организатор
1990 – 1995	Комерцијална банка АД Скопје	Програмер
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	8	
Член на друг орган на управување во последните пет години	не	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	Алкалоид АД Скопје, 6 Макпетрол 1 Бетон 6 Охим Гес 300 Топлификација 5	

5. Весна Ташковска (согласно погоре изнесените податоци)

Датум на раѓање	14.03.1966	
Работно искуство	18 години	
февруари 2004 -	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за развој и одржување на софтвер
јули 2001 – февруари 2004	Комерцијална банка АД Скопје	Шеф на служба за одржување на софтвер и оперативни активности
јули 2001 – 1996	Комерцијална банка АД Скопје	Координатор во секторот за информатичка технологија
јуни 1990 – 1996	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен програмер во секторот за информатичка

		технологија
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	20	
Член на друг орган на управување во последните пет години	не	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	нема	

6. Теодора Гушкова Проданова (согласно погоре изнесените податоци)

7. Габриела Стојановска (согласно погоре изнесените податоци)

8. Ирена Живковиќ

Датум на раѓање	17.11.1971	
Работно искуство	13 години	
февруари 2004 -	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за управување и информирање
септември 2003 – февруари 2004	Комерцијална банка АД Скопје	Координатор во сектор за правни работи, наплата на проблематични кредити и управување
февруари 2000 – септември 2003	Министерство за финансии	Советник на министерот за финансии
јуни 1995 – февруари 2000	Министерство за финансии	Советник во секторот за меѓународни финансии
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	/	
Член на друг орган на управување во последните пет години	не	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не	
Број на акции во други друштва	АД Топлификација Скопје, 44 акции	

9. Билјана Блажевска

Датум на раѓање	27.07.1973	
Работно искуство	12 години	
февруари 2004 -	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен координатор во сектор за информатичка технологија

ноември 2000 – февруари 2004	Комерцијална банка АД Скопје	Шеф на проект за развој на услуги
ноември 2000 – ноември 2001	Комерцијална банка АД Скопје	Координатор за информатика
јули 1999 – октомври 2000	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен програмер
март 1998 – јули 1999	Влада на Република Македонија	Системски инженер
јануари 1998 – март 1998	Мак-Систем	Програмер
јуни 1997 – октомври 1997	Spec, S.A., Barcelona, Spain	Размена на студенти
септември 1996	Електро факултет, Љубљана, Словенија	Размена на студенти

Времетраење на мандатот	4 години
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	/
Член на друг орган на управување во последните пет години	не
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	не
Број на акции во други друштва	нема

10. Татјана Лескаровска

Датум на раѓање	17.01.1976
Работно искуство	9 години

01.06.2008 -	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за управување со останати ризици
01.11.2006 – 01.06.2008	Комерцијална банка АД Скопје	Директор на дирекција за управување со ризици
01.12.2005 – 01.11.2006	Комерцијална банка АД Скопје	Координатор во секторот за управување со ризици и планирање
01.03.2002 – 01.12.2005	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен референт во дирекцијата за управување со ризици
01.01.2002 – 01.03.2002	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен референт во дирекцијата за план и анализа
15.09.2001 – 01.01.2002	Комерцијална банка АД Скопје	Самостоен референт во секторот за односи со странство
19.07.1999 – 15.09.2001	Комерцијална банка АД Скопје	Референт во секторот за односи со странство

Времетраење на мандатот	4 години
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	/
Член на друг орган на управување во последните пет години	не
Член на одбор на директори,	не

односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	
Број на акции во други друштва	нема

11. Ана Мадевска Богданова

Датум на раѓање	01.11.1967	
Работно искуство	18 години	
2004 -	Универзитет „Св. Кирил и Методиј",Природно-математички факултет Скопје	Доцент
1992 – 2004	Универзитет „Св. Кирил и Методиј",Природно-математички факултет Скопје	Асистент
1991 – 1992	УСО Раде Јовчевски Корчагин, Скопје	Наставник по математика
Времетраење на мандатот	4 години	
Потврда за неосудуваност	не ѝ е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност од страна на суд	
Број на акции од Комерцијална банка АД Скопје	/	
Член на друг орган на управување во последните пет години	/	
Член на одбор на директори, односно управен и надзорен одбор на правно лице против кое е поведена стечајна, претстечајна или ликвидациона постапка по последните пет години	/	
Број на акции во други друштва	нема	

Не постои потенцијален судир на интереси помеѓу одговорностите кои лицата членови на органите на Банката ги имаат кај Банката и нивните приватни интереси или други одговорности.

11. Вработени

Број на вработени и квалификациона структура на крајот од секоја година во последните три години и променетата состојба до денот на изготвување на проспектот

Број на вработени по квалификациона структура					
Р.б.	**степен на образование**	**31.12.2005**	**31.12.2006**	**31.12.2007**	**30.06.2008**
1	Д-р	1	1	1	1
2	М-р	22	20	23	23
3	ВС	390	386	401	425

4	ВШ	90	90	89	88
5	СС-IV	667	671	638	633
6	СС-III	34	34	24	24
7	НС	40	41	11	4
8	КВ	1	1		
	Вкупно:	**1245**	**1244**	**1187**	**1198**

12. Големи акционери

Согласно сознанијата на издавачот, голем акционер кој поседува повеќе од 5% од издадените акции на издавачот е Европската Банка за Обнова и Развој (EBRD) која поседува 119.540 обични акции или 5,98% од вкупниот број акции.

Според сознанијата на издавачот, не постојат договори, опции или варанти чија реализација на определен датум би можела да доведе до промена на контролата кај издавачот.

13. Финансиски податоци

13.1. Финансиски извештаи

Составен дел на Проспектот се ревидираните финансиски извештаи на Комерцијална Банка АД Скопје за последните три години, изготвени согласно со законските регулативи кои се применуваат во Република Македонија, со независно ревизорско мислење за последните три години изготвено согласно Меѓународните стандарди за ревизија.

Ревидираните финансиски извештаи ги содржат предвидените задолжителните елементи:

а. Биланс на состојба
б. Биланс на успех
в. Извештај за промени на главнината
г. Извештај за парични текови
д. Сметководствени политики и објаснувачки белешки

13.2. Ревизија на годишните финансиски извештаи

13.2.1. Финансиските извештаи се ревидирани, и во прилог ги доставуваме Извештаите на ревизорите за финансиските извештаи за последните 3 години.

13.3. Периодични и други финансиски информации

13.3.1. Банката доставува и Финансиски извештај за првата половина за 2008 година кој е изработен согласно позитивната законска регулатива. Финансиски извештај за Банката за првата половина за 2008 година не е ревидиран од овластен ревизор.

13.4. Дивидендна политика

13.4.1. Опис на политиката на издавачот за распределба на дивиденда и на какви било ограничувања во поглед на истата.

Политиката за распределба на дивиденда на одделни видиви акции се темели на одредбите на Статутот на Банката. Во оваа смисла:

- Сопствениците на обичните акции имаат право на дел од добивката (дивиденда) на Банката;
- Дивидендата се исплатува еднаш годишно од остварената добивка на Банката, во пари или во акции, врз основа на Одлука на Собранието на Банката, со која се регулира начинот на исплата и висината на дивидендата;
- На сопствениците на обичните акции дивиденда нема да се исплаќа за оние деловни години во кои Банката нема да оствари добивка; и
- Висината на дивидендата на обичните акции се утврдува во проценти од номиналната вредност на обичната акција.

Една од главните определби на Банката претставува зголемување на капиталот преку одржување стапка на исплата на дивиденда од околу 40%, со што значителен дел од добивката би останал во резервите и би влијаел на зголемување на капиталот и книговодствената вредност на акциите.

13.4.2. Износ на исплатена дивиденда по акција за последните три финансиски години:

- За 2005 година: 150,00 денари за обична акција и 95,00 денари за приоритетна акција
- За 2006 година: 165,00 денари за обична акција и 92,00 денари за приоритетна акција
- За 2007 година: 190,00 денари за обична акција и 95,00 денари за приоритетна акција

13.5. Правни постапки

Не постојат информации за какви било постапки (административни, судски и други законски постапки), вклучувајќи ги и потенцијалните постапки и постапките кои се во тек за кои издавачот е запознаен, за период од 12 месеци кои може да имаат, или имале во неодамнешното минато, значајно влијание на финансиската положба или на профитабилноста на издавачот.

13.6. Значајни промени во финансиската или во трговската положба на издавачот

Изјавуваме дека не се случиле значајни финансиски или трговски промени во периодот по завршување на последната финансиска година за која се објавени ревидираните финансиски извештаи.

14. Дополнителни информации

14.1. Податоци за капиталот на издавачот

14.1.1. Податоци за капиталот на Друштвото со состојба 31.12.2007 година

	(во илјади денари)
-акционерски капитал	2.014.067 денари
-акционерска премија	109.026 денари
-ревалоризациона резерва	109.675 денари
-резерви	1.886.667 денари
-задржана добивка	1.146.103 денари

Со состојба на 31.12.2007 година капиталот на Комерцијална банка АД Скопје се состои од 1.992.590 обични акции со поединечна номинална вредност од 1.000,00 денари и 21.477 приоритетни акции со поединечна номинална вредност од 1.000,00 денари, додека со состојба на 30.06.2008 година капиталот на Комерцијална банка АД Скопје се состои од 1.996.508 обични акции со поединечна номинална вредност од 1.000,00 денари и 17.559 приоритетни акции со поединечна номинална вредност од 1.000,00 денари.

Согласно Статутот на Банката, обичните акции носат право на:

- глас во Собранието на Банката по принцип една акција еден глас;
- исплата на дел од добивката (дивиденда); и
- исплата на дел од остатокот од ликвидационата, односно стечајна маса на Банката.

Приоритетните акции се акции без право на глас, а со право на:

- дивиденда во висина на каматната стапка од 2 процентни поени над каматната стапка на орочените депозити на 12 месеци и на дел од добивката на Банката, но не повеќе од учеството на имателите на обични акции согласно Одлуката на Собранието;
- наплата на кумулирани, неплатени дивиденди од претходни години пред наплатување на какви и да било дивиденди на имателите на обични акции;
- конверзија во обични акции во однос 1:1 согласно Одлука донесена од Собранието на Банката.

14.1.2. Издадените приоритетни акции можат да се конвертираат во обични акции во соодност изразен преку номиналната вредност на начин и услови согласно Одлука донесена од Собранието на Банката. Утврдениот соодност на конверзија на приоритетните во обични акции е 1:1. Процесот на конверзијата се врши со доставување на барање на имателот на приоритените акции за конверзија во обични акции.

14.1.3. Органот на управување не е овластен со Статутот на издавачот да ја зголеми основната главнина (одобрен капитал).

Согласно со член 48 од Статутот на Комерцијална банка АД Скопје, Собранието на Банката има право да донесе одлука за зголемување на капиталот на Банката. Во овој случај износот на одобрениот капитал

изнесува 3.068.565.000,00 денари. Оваа одлука важи 12 месеци од денот на објавување на јавниот повик.

14.1.4. Претходни емисии:

Реден број на емисија	Род на акции	Датум на издавање	Одобрени акции	Запишани и платени акции	Номинална вредност во МКД	Продажна вредност во МКД
I	Обични	01.01.1990	150,000	137,715	5,000.00	5,000.00
I	Приоритетни	01.01.1990	100,000	100,000	1,000.00	1,000.00
II	Обични	01.10.1992	180,000	174,843	5,000.00	5,000.00
II	Приоритетни	01.10.1992	100,000	99,317	1,000.00	1,000.00
III	Обични	08.06.1999	16,977	16,977	5,000.00	5,167.50
IV	Обични	10.09.2001	31,922	31,922	5,000.00	5,302.50
IV	Приоритетни	10.09.2001	7,465	7,465	1,000.00	1,060.50

Комерцијална банка АД Скопје, заради усогласување со Законот за трговски друштва, во согласност со Одлуката за измени на Статутот на Банката донесена на Собранието на акционери на 22.3.2005 година, изврши поделба на акциите во соодност 1:5, со што секоја обична акција со номинална вредност од 5.000,00 МКД беше поделена на 5 обични акции со поединечна номинална вредност од 1.000,00 МКД.
По извршената поделба, заклучно со 4-та емисија, Банката има издадено 1.807.285 обични акции и 206.782 приоритетни акции.

14.2. Релативни показатели за работењето на издавачот на денот на последните финансиски извештаи презентирани во проспектот:

14.2.1. Адекватноста на капиталот на Банката изнесува 10,5% со состојба од 31.12.2007 година.
Адекватноста на капиталот на Банката со состојба од 30.06.2008 година изнесува 10,6%.

14.2.2. Учеството на сопствените средства во пасивата на Банката со состојба од 31.12.2007 година изнесува:

- 7,25% (со комисионо)
- 7,30% (без комисионо)

(во 000 мкд)

с-ка 903 - Основачки капитал	2.232.768
с-ка 904 - Резервен фонд	1.886.667
Вкупно капитал	4.119.435
Вкупна пасива (потенцијал) со комисионо	56.805.713
Вкупна пасива (потенцијал) без комисионо	56.439.161

Учеството на сопствените средства во пасивата на Банката со состојба од 30.06.2008 година изнесува:

- 8,07% (со комисионо)
- 8,12% (без комисионо)

(во 000 денари)

с-ка 903 - Основачки капитал	2.232.768
с-ка 904 - Резервен фонд	2.653.136
Вкупно капитал	4.885.904
Вкупна пасива (потенцијал) со комисионо	60.514.505
Вкупна пасива (потенцијал) без комисионо	60.151.386

14.2.3. Учеството на средства од граѓани во пасивата на Банката изнесува 53,1% со состојба од 31.12.2007 година, а со состојба од 30.06.2008 година изнесува 57,6%.

14.2.4. Односот на краткорочни пласмани и краткорочни извори со состојба од 31.12.2007 година изнесува 0,27, а со состојба 30.06.2008 изнесува 0,29.

14.2.5. Агрегатна отворена девизна позиција

Агрегатна отворена девизна позиција со 31.12.2007 изнесува 1.621.011.000 денари (35.8%) од сопствените средства, согласно методологијата на НБРМ, а со 30.06.2008 година изнесува 1.523.867.000 денари, односно 31,8% од сопствените средства на Банката.

14.2.6. Голема кредитна изложеност во однос на сопствените средства.

- Состојба со 31.12.2007 год.

Вкупниот износ на големи кредитни изложености изнесува 25.482.547 илјади денари или 619,45% во однос на сопствени средства на Банката. Податокот е согласно член 72 од Законот за банки „Сл. весник на Р.М." бр. 67/2007, според кој износот на големи кредитни изложености не смее да го надмине осумкратниот износ на сопствени средства на Банката.

- Состојба со 30.06.2008 г.

Вкупниот износ на големи кредитни изложености изнесува 16.835.218 илјади денари или 351,74% во однос на сопствени средства на Банката. Податокот е согласно член 72 од Законот за банки „Сл. весник на Р.М."

бр. 67/2007, според кој износот на големи кредитни изложености не смее да го надмине осумкратниот износ на сопствени средства на Банката.

14.2.7. Капитални вложувања во нефинансиски институции без портфолио за тргување

Состојба 31.12.2007 г.

(во денари)

МЗТ - Опрема	1,730.00
МЗТ- Фоп	1,210.50
МЗТ- Комерц	3,639.00
МЗТ- Енергомонтинвест	3,636.50
МЗТ- Метална	4,321.00
МЗТ- Монтинг	4,201.50
РЖ -Скопје	1,255.00
Чик Куманово	114,970.00
Слога 2000	2,502,200.00
Вкупно:	**2,637,163.50**

Состојба 30.06.2008 г.

(во денари)

МЗТ - Опрема	1,730.00
МЗТ- Фоп	1,210.50
МЗТ- Комерц	3,639.00
МЗТ- Енергомонтинвест	3,636.50
МЗТ- Метална	4,321.00
МЗТ- Монтинг	4,201.50
РЖ -Скопје	1,255.00
Чик Куманово	114,970.00
Слога 2000	2,502,200.00
Вкупно:	**2,637,163.50**

14.2.8 Капитални вложувања во банки, штедилници и други финансиски институции

Состојба 31.12.2007.

(во денари)

Конзорциум Вардарска Долина	1,729,832.50
Осигурување Кјуби Македонија АД	41,458,025.00
Мастер кард Интернационал	4,917,090.00
СВИФТ –Белгија	1,255,857.00
Клириншка куќа КИБС АД Скопје	10,510,000.00
ЦДХВ Скопје	5,502,021.00
Друштво за управување со пензиски фондови	35,519,536.00
Македонска Берза за хартии од вредност	5,485,877.50
Вкупно	**106,378,239.00**

Состојба 30.06.2008.

(во денари)

Осигурување КЈУБИ	41,458,025.00
Конзорциум Вардарска долина Скопје	1,730,832.50
Македонска Берза за хартии од вредност	15,117,111.50
СВИФТ- Белгија	1,255,292.50
Клириншка куќа Скопје	10,510,000.00
ЦДХВ Скопје	5,502,021.00
Друштво за управување со пензиски фондови	35,519,536.00
Мастер кард Интернешенел	350,142.00
Вкупно:	**111,441,960.50**

14.2.9. Учеството на основните средства во вкупните сопствени средства на Банката, со состојба 31.12.2007 година, изнесува 39,23% во однос на сопствените средства на Банката, додека истиот податок со состојба 30.06.2008 година изнесува 33,98%.

14.2.10. Учеството на кредитната изложеност во ризични категории В, Г и Д во вкупната кредитна изложеност е 8,3% со состојба од 31.12.2007 година, согласно Одлуката за утврдување на методологијата за класификација на активните билансни и вонбилансни позиции на банките според степенот на нивната ризичност на НБРМ.

А	**85,8%**
Б	**5,9%**
В	**3,2%**
Г	**1,5%**
Д	**3,6%**

Учеството на кредитната изложеност во ризични категории В, Г и Д во вкупната кредитна изложеност е 7,1% со состојба од 30.06.2008 година,

согласно Одлуката за утврдување на методологијата за класификација на активните билансни и вонбилансни позиции на банките според степенот на нивната ризичност на НБРМ.

А	**84.4%**
Б	**8.5%**
В	**2.5%**
Г	**1.2%**
Д	**3.4%**

14.3. Вкупен платен промет спрема странство за последните две години:

(Во милиони USD)

	2006 година	**2007 година**
Вкупен платен промет спрема странство	2.114	2.759

14.4. Движење на ликвидноста: покриеност на обврските на Банката со високо ликвидна актива (парични средства и хартии од вредност издадени од НБРМ и од Република Македонија)

- Покриеноста на обврските со високоликвидна актива со состојба од 31.12.2007 година изнесува 18,48, а со 30.06.2008 изнесува 17,94.

14.5. Статут на издавачот и основачки акти

14.5.1. Предмет на работење на издавачот согласно Статутот:

- Прибирање депозити и други повратни извори на средства;
- Кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници),
- Издавање на електронски пари, доколку е уредено со посебен закон,
- Финансиски лизинг,
- Менувачки работи;
- Платен промет во земјата и во странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- Брз трансфер на пари;
- Издавање платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;
- Изнајмување сефови, остава и депо;
- Тргување со инструменти на пазарот на пари (меници, чекови, сертификати за депозит);

- Тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали;
- Тргување со хартии од вредност;
- Тргување со финансиски деривати;
- Управување со средства и портфолио на хартии од вредност по налог и за сметка на клиенти;
- Давање услуги на банка - чувар на имот;
- Купопродажба, гарантирање и пласман на емисија на хартии од вредност;
- Посредување во продажба на полиси за осигурување;
- Посредување во склучување договори за кредити и заеми;
- Обработка и анализа на информации за кредитна способност на правни лица;
- Економско-финансиски консалтинг; и
- Други финансиски активности утврдени со закон што може да ги врши банка.

14.5.2. Опис на правата, предностите и ограничувањата кои произлегуваат од секоја класа на акции издадени од издавачот:
Обичните акции се акции кои на сопствениците им даваат право на:
- глас во Собранието на Банката,
- исплата на дел од добивката (дивиденда); и
- исплата на дел од остатокот од ликвидационата, односно стечајната маса на Банката.

Приоритетните акции се акции без право на глас, а со право на:
- дивиденда во висина на каматна стапка од 2 процентни поени над стапката на орочените депозити на 12 месеци и на дел од добивката на Банката, но не повеќе од учеството на имателите на обични акции, согласно Одлуката на Собранието;
- првенство при наплата на дивиденда и при наплата во постапка за стечај; и
- наплата на кумулирани, неплатени дивиденди од претходните години пред наплатување на какви и да било дивиденди на имателите на обични акции.

Вкупниот номинален износ на приоритетните акции без право на глас не може да биде поголем од 10% од вкупниот номинален износ на вкупните акции на Банката.
Приоритетните акции можат да се конвертираат во обични акции во соодност изразен преку номиналната вредност на начин и услови, согласно Одлука донесена од Собранието на Банката.
За бројот на конвертираните приоритетни акции се зголемува бројот на обичните акции во соодност од претходниот став, со што не се менува износот на почетниот капитал.
Секоја акција која дава право на глас, дава право на еден глас во Собранието на Банката.

14.5.3. Кога на Собранието на Банката се одлучува за прашања со кои се менува или ограничува кое било право врзано за некој род на акции и за

случаите утврдени со закон, одлуката се смета за полноважна ако акционерите кои го претставуваат соодветниот род на акции дадат согласност со донесување на одлука. Оваа одлука, во зависност од точките на дневен ред на Собранието, по оценка на органот што го свикува Собранието, може да се донесе на истото Собрание со одвоено гласање на овие акционери, или, пак, на посебно собрание. Одлуката се донесува со мнозинство не помало од 2/3 од акциите претставени на Собранието.

14.5.4. Опис на условите за свикување годишно собрание и вонредно собрание на акционери, вклучувајќи и податоци за начинот на кој акционерите го пријавуваат своето учество.

Акционерите на Банката своите права и интереси во Банката ги остваруваат на Собранието на Банката. Собранието на Банката го сочинуваат сите акционери. Секој акционер може да овласти полномошник на Собранието со писмено полномошно заверено на нотар, согласно Законот за трговски друштва.

Право на учество во работата на Собранието и право на глас има секој акционер, ако со Закон не е поинаку определено.

Барање за свикување на седница на Собрание можат да поднесат акционерите кои имаат најмалку 1/10 од акциите со право на глас. Во барањето се наведуваат целта и причините за свикување на Собранието, прашањата за кои ќе се одлучува и податоците за акционерите. Акционерите кон барањето доставуваат и извод од сметките за хартии од вредност во којшто е наведен бројот на акциите со право на глас.

Управниот одбор, врз основа на мислење на Надзорниот одбор, е должен по барањето на акционерите да се произнесе во рок од 8 дена од денот на приемот на барањето, односно донесува одлука со која го прифаќа, односно одбива барањето, наведувајќи ги и причините поради што е така одлучено. По исклучок, доколку во утврдениот рок не се обезбеди мислење од Надзорниот одбор, по барањето на акционерите одлучува Управниот одбор.

Ако по барање на акционерите кои имаат мнозинство од сите акции со право на глас Управниот одбор не свика Собрание во рок од 24 часа од денот на поднесување на барањето, акционерите ги остваруваат своите права согласно Законот за трговски друштва.

Собранието се свикува со праќање покана до акционерите на начин кој овозможува потврда дека поканата е примена од акционерот или со објавување на повик до акционерите кој се објавува најмалку во еден дневен весник.

Начинот на свикување на Собрание се определува со Одлуката за свикување на Собранието.

Поканата, односно повикот за учество на Собранието на Банката содржи:

- фирма и седиштe на Банката;
- место и датум на одржување на Собранието;
- други процедурални формалности од значење за присуство на Собранието и за начинот на гласање;

- дневен ред по кој ќе работи Собранието;
- начин на којшто се достапни материјалите по точките од дневниот ред;
- можност за именување на полномошник на акционерот и начинот на неговото именување; и
- други информации во зависност од ставените точки на дневниот ред.

Рокот кој тече од денот на испраќање на поканата, односно објавување на повикот за учество на Собранието, до денот на одржување, не може да биде покус од 21 ден ниту подолг од 50 дена.

14.5.5. Зголемување на почетниот капитал на Банката:

Согласно Законот за трговски друштва, зголемувањето на почетниот капитал се врши:
- со влогови;
- со условно зголемување;
- со одобрен капитал; и
- со средства на Банката.

Зголемувањето на почетниот капитал се врши со Одлука што ја донесува Собранието на Банката, со согласност на двата рода на акции.
Одлуката за согласност се донесува со мнозинство не помало од 2/3 од двата рода на акциите претставени на Собранието.

Намалување на почетниот капитал на Банката се врши преку:
- намалување на номиналниот износ на акциите;
- спојување на акции; и
- повлекување на сопствени и други акции.

Намалувањето на почетниот капитал се врши со Одлука што ја донесува Собранието на Банката со согласност на двата рода на акции.
Одлуката за согласност се донесува со мнозинство не помало од 2/3 од двата рода на акциите претставени на Собранието.

15. Договори од суштинско значење за работењето на издавачот

Не постои договор, надвор од секојдневното работење на издавачот, кој е од суштинско значење за работењето на издавачот, а во кој како договорна страна се јавува издавачот.

16. Информации добиени од трети лица и извештаи од експерти и изјава за било каков интерес

Во проспектот не е вклучен извештај од трето лице-експерт.

17. Податоци за понудата на хартии од вредност

17.1. Причини за понудата и намена на средствата што ќе се приберат со понудата

Една од главните определби на Банката претставува зголемувањето на капиталот преку одржување на стапка на исплата на дивиденда од околу 40%, со што значителен дел од добивката би останал во резервите и би влијаел на зголемување на капиталот. Сепак, забрзаниот раст на банкарскиот пазар во Република Македонија и плановите на Банката да се следи таа динамика, не може да се поддржат исклучиво со овој начин на зголемување на капиталот.

Новата емисија не претставува нужност која произлегува од немањето доволно извори на средства за остварување на активностите на Банката, ниту проблем со нејзината ликвидност.

Постојат одредени ограничувачки фактори кои, доколку не се изврши дополнителна капитализација на Банката, ќе го ограничат нејзиниот понатамошен раст и развој.

Најзначаен фактор за кој не може да се каже дека е само регулаторно прашање туку и прашање на прудентно управување со ризиците во комбинација со динамички раст на активностите, е капиталот потребен при зададено ниво на ризик, претставен преку стапката на адекватност на капиталот.

Со 31.12.2007 година Банката оствари адекватност на капиталот од 10,5%, без вклучување на дел на добивката за 2007 година (со нејзино вклучување стапката изнесува 11,38% на 31.03.2008 година), со што е во рамките на законски предвидениот минимум од 8%, но под 12% што е препорачана стапка од страна на НБРМ.

Во поглед на висината на адекватноста на капиталот, постојат два значајни момента кои треба да се истакнат:

- иако законски пропишаната стапка на адекватност на капиталот изнесува минимум 8%, согласно Законот за банки, гувернерот може да пропише повисока стапка на адекватност на капиталот доколку тоа е потребно поради природата, видот и обемот на активностите што ги врши банката и ризиците на кои е изложена како резултат на тие активности; и
- при спроведување на редовна теренска контрола од страна на Дирекцијата за супервизија при НБРМ реализирана кон крајот на 2007 година, до менаџментот на Банката е дадена препорака за нејзина докапитализација.

Во плановите на менаџментот за понатамошен раст на Банката, како и предложениот план за 2008 година, е калкулирано со:

- пораст на кредитите помеѓу 25 -30%;
- пораст на вонбилансни активности до 30%;
- понатамошно пренасочување на нискокаматната актива во висококаматна актива;

- вложување во останати финансиски правни лица (доброволен пензиски фонд, друштво за управување со инвестициски фондови и слично);
- зголемување на одредени некаматоносни вложувања кои имаат особено значење за осовременување на работењето (софтверски лиценци, компјутерска и друга опрема и слично);
- развој на електронско банкарство и картично работење;
- одржување на отворена девизна позиција која генерира нето позитивни курсни разлики.

Секое пролонгирање на моментот на новата емисија би ја успорило динамиката на раст на Банката и потенцијално би можело да го загрози нејзиното пазарно учество.

Од тие причини, при стапки на раст на најзначајните параметри кои влијаат на исполнувањето на супервизорските стандарди, е оценето дека оптимално ниво на новата емисија изнесува 3.068 милиони денари.

Со ова би се постигнало подобрување во исполнувањето на супервизорските стандарди, би се овозможил раст во наредните неколку години, би се зголемила книговодствената цена по акција и би се остварувало понатамошно зголемување на добивката, иако во првата година е можно мало намалување на квантитативните показатели ROE и ROA.

Овој износ ќе придонесе за зголемување на сопствените средства на Банката, во смисла на пресметковна категорија која се вклучува во пресметката на исполнувањето на супервизорските стандарди, така што би дошло до зголемување на:

- адекватноста на капиталот на околу 15% (симулација врз основа на проекција за 31.12.2008), што остава простор за континуиран раст на активностите на Банката и во 2009 и 2010 година, при слични услови и регулатива;
- зголемување на поединечната кредитна изложеност (максимум 25%) како поддршка на поединечни бонитентни кредитокорисници и нивните поврзани субјекти, така што истата од 1.028 милиони денари би се зголемила на 1.954 милиони денари;
- агрегатна отворена девизна позиција која би се зголемила за околу 1.200 милиони денари, што претставува адекватен дел од новата емисија;
- големата кредитна изложеност како вкупен износ на сите големи кредитни изложености, а која е законски лимитирана на осумкратен износ на сопствени средства.

Во поглед на билансните позиции би се овозможило остварување на планот за 2008 година за:

- остварување на бруто-добивка од 1.370 милиони денари, што претставува зголемување за 28%;
- зголемување на нето каматните приходи за 17%;
- зголемување на книговодствената вредност по акција околу 32% до 35%.

17.2 Општи податоци за хартиите од вредност

17.2.1. Број и датум на актот за издавање на сопственички хартии од вредност

Одлуката за зголемување на почетниот капитал на Комерцијална банка АД Скопје со V-та емисија на акции број 02-1610-12888 од 25.03.2008 година, Одлуката за одредување на бројот на акции и цената на акциите од V-та емисија издадени од Комерцијална банка АД Скопје, број 02-1610-26793 од 26.06.2008 година и Одлуката за измени и дополнувања на Одлуката за зголемување на почетниот капитал на Комерцијална банка АД Скопје со V-та емисија на акции број 02-1610-37209 од 24.09.2008 година

17.2.2. Одлуката за зголемување на почетниот капитал на Банката со V-та емисија на акции број 02-1600-12888 беше прифатена и одобрена од Собранието на акционери на 25.03.2008 година, Одлуката за одредување на бројот на акции и цената на акциите од V-та емисија беше донесена од Надзорниот Одбор на 26.06.2008 година, а Одлуката за зголемување на почетниот капитал на Комерцијална банка АД Скопје со V-та емисија на акции беше донесена од Надзорниот Одбор на 24.09.2008 година.
Со Известување бр. 10-200-16329 од 23.04.2008 година е известена Народната банка на Република Македонија за донесената Одлука за зголемување на почетниот капитал на Комерцијална банка АД Скопје со V-та емисија на акции, во согласност со член 61 од Законот за банки, од делот за согласности и известување.
Во услови на успешно завршување на јавната понуда, односно по запишувањето на акциите во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, Банката ќе изврши усогласување на Статутот на Банката, за што ќе се обрати за согласност до Народната банка на Република Македонија, во согласност со член 57 од Законот за банки.

17.2.3. Со V-та емисија на акции се издаваат 471.000 акции по номинална вредност од 1.000,00 денари по акција, односно вкупна номинална вредност од 471.000.000,00 денари.

17.2.4. Хартиите од вредност се издаваат врз основа на Законот за хартии од вредност, Законот за Банки и Законот за трговски друштва.

17.2.5. Хартиите од вредност ќе се регистрираат во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, со седиште на ул. „Кузман Јософовски Питу“ број 1, 1000 Скопје, Р.Македонија.

17.2.6. Во рок од 8 дена од успешното завршување на V-та емисија на акции, Банката ќе го пријави за упис зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар. На сите инвеститори кои успешно запишале и уплатиле обични акции од V-тата емисија предмет на јавната понуда, во рок од 3 работни дена од денот на запишување на

зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар, ќе се изврши распределба на акциите на нивните сметки во Централниот депозитар за хартии од вредност ад Скопје.

17.2.7. **Податоци за оданочувањето на приходите од акции**

За домашни правни лица
Според член 4 од *Законот за Данок од добивка*, Обврзник на данок од добивка е правно лице (субјект) – резидент на Република Македонија, кое остварува добивка од вршење на дејност во земјата и во странство. Основа за пресметување на данок од добивка (член 8 од *ЗДД*) е добивката која се утврдува во даночниот биланс и која претставува разлика меѓу вкупните приходи и расходи на даночниот обврзник во износи утврдени согласно со прописите за сметководството и сметководствените стандарди, освен приходите и расходите за кои со овој закон е пропишан друг начин на утврдување.
Приходите од дивиденди остварени со учество во капиталот на друг обврзник – резидент на Р. Македонија, не се вклучуваат во даночната основа, под услов да се оданочени кај обврзникот кој врши исплата според општата стапка од член 28 на Законот.
Стапката на данок од добивка изнесува 10%. (член 28 од *ЗДД*).

За странски правни лица
Согласно член 29-б точка 1 од *Законот за данок на добивка* и член 5-б од *Правилникот за изменување и дополнување на правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот од добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување,* задржувањето на данок се применува на приход од дивиденди.
Стапката на данок на приход на странско правно лице од дивиденди изнесува 10%. Ако Република Македонија со државата чиј резидент е странското правно лице, има потпишано договор за одбегнување на двојно оданочување, можат да се применуваат условите од договорот на начин пропишан во член 5-в од *Правилникот за изменување и дополнување на правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот од добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување*.

За физички (домашни и странски) лица
Според член 7до 9 од *Законот за персонален данок на доход,* Обврзник на данок на доход е секое физичко лице - резидент на Република Македонија за доходот што го остварува во земјата и во странство и нерезидент на Република Македонија за доходот остварен на територијата на Републиката.
Според член 12 од *ЗПДД*, Данокот на доход се плаќа по стапка од 10%. Приходите од дивиденди остварени со учество во добивката кај правните лица, влегуваат во приходи од капитал (член 47 од *ЗПДД*), а основа за пресметување на данокот на дивиденда претставува бруто дивидендата, односно приходите од учество во добивката распределена на обврзникот. (член 49 од *ЗПДД*).

17.3. Податоци за сопственичките хартии од вредност

17.3.1. Се издаваат обични акции со ИСИН број MKKMBS101019.

17.3.2. Акциите кои се издаваат имаат:
- право на дивиденда;
- право на глас во сооднос 1 акција : 1 глас; и
- право на учество во стечајната, односно ликвидационата маса на издавачот.

17.3.3. Хартиите од вредност се со право на преносливост.

17.3.4. До објавувањето на овој проспект не постои ниту едно правно или физичко лице кое и во случај на целосна релизација, т.е. откуп на оваа јавна емисија, би ги исполнило условите за давање на јавна понуда за откуп, согласно постоечките законски прописи.

17.3.5. Во текот на 2007 и 2008 година, до објавувањето на овој проспект, не е дадена понуда за преземање на Банката.

17.3.6. Разводнување (износот и процентот на разводнување на заработувачката по акција како резултат на понудата).
Согласно Програмата на мерки и активности на деловната политика и финасискиот план на Банката за 2008 година, проектираната бруто добивка изнесува 1.370 милиони денари. Под претпоставка јавната понуда да не биде завршена до крајот на 2008 година, новата емисија нема да има разводнувачки ефект врз заработувачката по акција за 2008 година, односно заработувачката по акција ќе изнесува 680,22 денари.
Во случај на запишување на сите акции од новата емисија веднаш по објавувањето на јавната понуда за запишување, односно доколку бројот на акции се зголеми за новата емисија во последниот квартал од 2008 година, очекуваната заработувачка по акција, со вклучување на ефектите од разводнување поради зголемен број на акции, би изнесувала 642,64 денари. Со разводнувањето, заработувачката по акција се намалува за 37,68 денари, односно 5,52%.

18. Рокови и услови на понудата

18.1. Цена на хартиите од вредност

18.1.1. Цената по која хартиите од вредност ќе бидат понудени изнесува **6.515,00 денари по акција**.

18.1.2. Трошоци, односно провизии кои паѓаат на товар на запишувачот (купувачот)

Нема никакви дополнителни трошоци, односно провизии при запишувањето кои паѓаат на товар на запишувачот (купувачот).

18.2. Услови, рокови и потребни дејствија за запишување и уплата на хартии од вредност што се предмет на понудата

18.2.1 Вкупната вредност на понудата на хартиите од вредност изнесува 3.068.565.000,00 денари.

18.2.2. Согласно Законот за хартии од вредност, постапката за запишување на акциите ќе биде отворена 14 календарски дена од објавувањето на поканата за запишување и уплата на акциите, односно на 18.10.2008 година.
Датумот на започнување на рокот за запишување и уплата на акциите е 14 календарски дена по објавата на поканата за запишување и уплата на акците, односно на 03.11.2008 година.
Датумот на завршување на рокот за запишување и уплата на акциите е 12 месеци од објавата на поканата за запишување и уплата на акциите, односно на 18.10.2009 година.
При запишувањето на акциите предмет на јавната понуда, ќе се применува временскиот принцип објаснет со Правилата за постапување при примена на Одлуката за зголемување на почетниот капитал на Комерцијална банка АД Скопје со V-та емисија на акции, донесени на Надзорниот одбор на Банката со број 02-1610-37209/1 на 24.09.2008 година, кои се составен дел на Проспектот.
Банката ќе ја објави Поканата за запишување и уплата на хартии од вредност на македонски јазик во еден од дневните весници што излегуваат на територијата на Република Македонија, 14 календарски дена пред почетокот на запишувањето на хартиите од вредност.
Банката ќе ги објави Проспектот и Поканата за запишување и уплата на хартиите од вредност на интернет страницата на Македонската Берза АД Скопје, 14 календарски дена пред почетокот на запишувањето на хартиите од вредност.
Проспектот се става на располагање на сите заинтересирани лица во просториите на Комерцијална банка АД Скопје, кеј „Димитар Влахов“ број 4, 1000 Скопје, во канцеларија 217, втор кат, стар дел.
Запишувањето на обични акции ќе се врши во просториите на Комерцијална банка АД Скопје, кеј „Димитар Влахов“ број 4, 1000 Скопје, во канцеларија 217, втор кат, стар дел.
Лицето кое запишува акции, односно неговиот полномошник задолжително пополнува и потпишува писмена изјава (Уписница).
Плаќањето на акциите ќе се врши во денари на посебната жиро-сметка на Комерцијална банка АД Скопје 300-000000000-133, со повикување на број 25499203. Уплатата се врши наеднаш.
За време на запишувањето, сите уплати од купувачите за понудените хартии од вредност се чуваат на посебна сметка во Банката, која не може да биде користена од страна на издавачот сè додека јавната понуда не биде успешно завршена.

Средствата што еден инвеститор ги уплаќа за време на запишувањето на хартиите од вредност не се сметаат за дел од стечајната маса, во случај на стечај на издавачот пред успешното завршување на понудата
Доколку, пред истекот на рокот се запишат и уплатат 100% од понудените акции со V-та емисија, Банката ќе ја прекине постапката и преку соопштение за успешно реализирана емисија ќе ја извести Комисијата за хартии од вредност и јавноста.

.

18.2.3. Јавната понуда ќе се смета за успешна доколку се запишат и уплатат најмалку 60% од понудените акции со V-та емисија;

18.2.4. По завршување на предвидениот рок од 12 месеци од денот на објавување на јавниот повик за запишување и уплата на акции, истиот се затвора. Доколку, целиот износ на акции е уплатен и запишан пред истекот на 12 месеци од денот на објавување на јавниот повик за запишување и уплата на акции, Банката ја затвора постапката на јавна понуда.

18.2.5. Јавната понуда ќе се прогласи за неуспешна доколку во предвидениот рок не се запишат и уплатат 60% од акциите што се предмет на јавната понуда. Доколку јавната понуда не успее, уплатените средства ќе се вратат во рок од 3 дена со депозитна камата (просечната каматна стапка која ја плаќаат деловните банки во Република Македонија на денарските депозити на физички лица, орочени на период од една година).

18.2.6. Постапка за распределба на хартиите од вредност во случај да бидат запишани и/или уплатени повеќе хартии од вредност од понудените.
Распределбата на акциите на запишувачите на акции, Банката ќе го врши по хронолошки редослед, односно според датумот, часот и минутата на уплата на средствата, согласно Правилата за постапување при примена на Одлуката за зголемување на почетниот капитал на Комерцијална банка АД Скопје со V-та емисија на акции, донесени на Надзорниот одбор на Банката со број 02-1610-37209/1 на 24.09.2008 година.
Заради обезбедување на рамноправен третман и можност сите заинтересирани субјекти да запишат акции во јавната понуда, доколку два или повеќе купувачи на акции уплатат средства **во првите 7 дена** од почетокот на постапката за запишување и уплата и со нивните уплати се надминува вкупниот износ на понудени акции за продажба, распределбата на акциите помеѓу овие купувачи ќе се врши во зависност од поединечното процентуално учество на уплатата на секој од уплатувачите во вкупно уплатените средства во овој временски интервал. На секој уплатувач кој според процентуалното учество во вкупните уплати се стекнал со право на нецел број на акции, бројот на доделени акции ќе се заокружи на повисокиот број доколку нецелиот дел е поголем од 0,5, односно на помалиот број доколку нецелиот број е

помал или еднаков на 0,5. Во случај кога, како резултат на примена на правилото на заокружување, дојде до запишување на повеќе акции од понудените, разликата ќе биде распределена од акциите на запишувачот со најголем број запишани акции.
По истекот на временскиот интервал од 7 дена од почетокот на постапката за запишување и уплата, доколку според времето на уплата се уплатени средства за запишани акции со кои еден дел од уплатените средства, врз основа на примената на предходниот став, го надминува вкупниот износ на акциите предмет на продажба, на запишувачот му се распределува дел од запишаните акции до износ со кој се достигнува вкупниот износ на акции предмет на продажба.
Оние лица кои уплатиле средства за запишување на акции по истекот на временскиот интервал од 7 дена од почетокот на постапката за запишување и уплата, но врз основа на примената на хронолошкиот редослед веќе е уплатен целиот износ на акции предмет на продажбата, не учествуваат во распределбата на понудените акции.
По истекот на временскиот интервал од 7 дена од почетокот на постапката за запишување и уплата, доколку два или повеќе купувачи на акции уплатат средства во исто време (датумот, часот и минутата се исти) и со нивните уплати се надминува вкупниот износ на понудени акции за продажба, распределбата на акциите помеѓу овие купувачи ќе се врши во зависност од поединечното процентуално учество на уплатата на секој од уплатувачите во вкупно уплатените средства во истиот временски момент. На секој уплатувач кој според процентуалното учество во вкупните уплати се стекнал со право на нецел број на акции, бројот на доделени акции ќе се заокружи на повисокиот број доколку нецелиот дел е поголем од 0,5, односно на помалиот број доколку нецелиот број е помал или еднаков на 0,5. Во случај кога, како резултат на примена на правилото на заокружување, дојде до запишување на повеќе акции од понудените, разликата ќе биде распределена од акциите на запишувачот со најголем број запишани акции.

18.2.7. Во актот не е предвидено хартиите од вредност да се продаваат во лотови.

18.2.8. Плаќањето на акциите ќе се врши во денари на посебната жиро-сметка на Комерцијална банка АД Скопје 300-000000000-133 со повикување на број 25499203. Уплатата се врши наеднаш.

18.2.9. Акциите кои се предмет на јавната понуда, по запишување на сметките на запишувачите во Централниот депозитар за хартии од вредност, се трансферибилни и ги носат сите права наведени во точка 17.3.2. во овој проспект.

18.2.10. Доколку вкупниот износ на понудените обични акции од V-тата емисија по пат на јавна понуда, се уплати и запише пред истекот на 12 месеци од денот на започнување на запишувањето и уплатата на акциите од V-та емисија предвидено со Проспектот, Банката во рок од 15 дена од денот на завршување на јавната понуда ќе објави во еден дневен весник кој излегува на територијата на Република Македонија и

на интернет страницата на Македонска берза на хартии од вредност АД Скопје, дека понудените акции од V-тата емисија по пат на јавна понуда се во целост уплатени пред предвидениот рок од 12 месеци и дека постапката по јавната понуда за продажба на сопствените акции се затвора.
Доколку по истекот на 12 месеци од денот на започнување на запишувањето и уплатата на акциите од V-та емисија предвиден со Проспектот не се запишат сите понудени акции, Банката во рок од 15 дена од денот на завршување на јавната понуда ќе го објави бројот на запишани и уплатени акции, односно процентот на реализација на емисијата. Известувањето за исходот на јавната понуда ќе биде објавен во еден дневен весник кој излегува на територијата на Република Македонија и на интернет страницата на Македонската берза на хартии од вредност АД Скопје.

18.2.11. Јавната понуда не е поделена во транши.

18.2.12. Дали има намера некој постојан акционер да запише повеќе од 5% од јавната понуда?

До моментот на објавување на Проспектот, Банката нема информации дека некој постојан акционер има намера да запише повеќе од 5% од јавната понуда.

18.2.13. Сите лица кои запишале и уплатиле хартии од вредност ќе бидат официјално известени по писмен пат за износот на акции кој им следува, во рок од 7 дена, од страна на Комерцијална банка АД Скопје

18.3. Пласман на хартиите од вредност

18.3.1. Увид во сите наоди за веродостојноста на податоците за V-тата емисија на акции по пат на јавна понуда и запишувањето на хартиите од вредност се врши во просториите на Комерцијална банка АД Скопје, кеј „Димитар Влахов“ број 4, 1000 Скопје, во канцеларија 217, втор кат, стар дел. Контакт телефони: 02 3107 291 и 02 3220 980.

18.3.2. Комерцијална банка АД Скопје нема склучено договор со ниедно овластено правно лице за вршење услуги, трансакции и активности поврзани со оваа јавна понуда на хартии од вредност.

19. Прием на котација

Комерцијална банка АД Скопје ќе побара прием на котација на хартиите од вредност на овластената берза по успешното завршување на јавната понуда.

20. Податоци за гарант

Проспектот се однесува на сопственичка емисија на хартии од вредност, во која издавачот се јавува како единствен исполнувач на обврските од хартиите од вредност.

21. Документи на располагање

21.1. Изјава за достапност на документите

Изјавуваме дека за време на важноста на овој Проспект следниве документи, односно копии од истите, ќе бидат на увид во просториите на Комерцијална банка АД Скопје (канцеларија 217, втор кат, стар дел).

а. Статутот на издавачот;

б. Правила за постапување при примена на Одлуката за зголемување на почетниот капитал на Комерцијална банка АД Скопје со V-та емисија на акции; и

в. Ревидирани финансиски извештаи со мислење на независен ревизор за последните три години.

21.2. Податок за местото каде може да се изврши увид во документите

Увид во документите може да се изврши во просториите на Комерцијална Банка АД Скопје, кеј „Димитар Влахов“ број 4, 1000 Скопје (канцеларија 217, втор кат, стар дел), тел. + 389 2 3107-291.

Членови на Управниот одбор на Комерцијална Банка АД Скопје:

Маја Стевкова Штериева – Главен финансов директор

Илија Илоски – Главен оперативен директор

Хари Костов – Главен извршен директор

Членови на Надзорниот одбор на Комерцијална Банка АД Скопје:

Сава Димитрова

Таки Фити

Алеко Ангеловски

Симон Наумоски

Звоне Таљат

Мајкл Херолд Тејлор